

DEBRECZEN

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO
XXI. évf. 16. sz. 1944. január 21. péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Kállay miniszterelnök: Magunk módján élni, veszélyekkel szemben védekezni!

Súlyos és rendkívül elkeseredett elhárító harcok Leningrádnál és az Ilmen tónál

A németek délen ellentámadással több helységet visszafoglaltak, északon arcvonal-kiegyenlítés során Novgorod városát kiürítették

Dél-Olaszországban is nagy harcok dúlnak

Ujabb légitámadások Róma külső kerületei ellen - Churchill a lengyel miniszterelnökkel tárgyalt. Berlin cáfolja Papen személyével kapcsolatos híreket

Az egész téli offenzíva ideje alatt a szovjet a súlypontváltás módszeréhez folyamodott. Ez annyit jelent, hogy más és más helyen támad. Gépesített alakulatok és motorizált egységeit más és más helyeken gyűjti össze úgy, hogy a kisméretű, ponton többszörös főlény legyen és akkor támadást indít. Az anyagban és emberben „felhalmozott” és megindított telerő nehéz próbára teszi a védelmet, mely természetesen minden szakaszon nem tarthat egyformán nagy erőt. Így következik be egy-egy offenzív lökés, után valamelyes ingadozás, míg aztán a védelem ellenintézkedései és a bevetett tartalékok helyreállítják az egyensúlyt.

A szovjet legutóbbi offenzívája a front déli szakaszáról a legészakibb részére terelődött. Délen ugyanis Manstein hadserege megállította az orosz előnyomulást, erre a szovjet hadvezetés merész fordulattal az északi szakaszon indított offenzívát. Nemcsak katonai, hanem politikai célja is lehet ennek az újabb offenzívának, mely a balti államok fenyegetését is jelenti.

Elkeseredett és súlyos elhárító harcok folynak az új offenzíva színhelyén, Leningrádtól, Oranienbaumtól délre és az Ilmen-tótól északra. Mint a tegnapi német hadijelentés közli, egy helyileg körülhatárolt arcvonal-kiegyenlítés során a német csapatok Novgorod városát kiürítették. Ez a város az Ilmen-tótól északra van. A középső arcvonalon, Reccicától nyugatra is tovább tart a súlyos küzdelem. A németek az állásaikba betört ellenséges harc oszlopokat visszavetették. Az arcvonal déli részén a németek ellentámadással néhány helységet visszafoglaltak. Ezen a részen az oroszok előnyomulása megakadt, a bevetett német tartalékok megszárdították a helyzetet.

Berlini jelentések

Is arra mutatnak rá, hogy a keleti arcvonalon ismét két súlypont van kialakulóban. Az egyik az orosz támadás negyedik napja után Leningrád, Oranienbaum és az Ilmen-tó térségében keletkezett, ahol az oroszok mind nagyobb heveséggel

folytatják áttörési kísérleteiket. Berlini jelentések rendkívül elkeseredett harcokról számolnak be és elismerik, hogy a támadásokat a németek helyenként nem verték vissza, hanem csupán felfogták.

A „Basler Nachrichten” berlini levelezője rámutat arra, hogy német katonai körök a támadásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mivel ezáltal a harcok új súlypont kialakulására vezethet, a Reccicától nyugatra fennálló súlyponoton kívül.

Német katonai körökből származó értesülés szerint az orosz offenzív tevékenység most Reccicától eltekintve az egész arcvonal északi részére koncentrálódott. Az arcvonal ezidőszaki két súlypontjában, mégpedig egyrészt Reccicánál, másrészt pedig az Ilmen-tó, Leningrád és Oranienbaum térségében a már eddig is igen súlyos harcok hevessége még jobban fokozódott. Az északi orosz offenzívának most mutatkozik meg látványosan az első komoly sikere Novgorod német csapatok által történt feladásánál. Illetékes német katonai körökben az északi orosz offenzíva legszembetűnőbb jellegzetessége az orosz tüzéség eddig alig tapasztalt óriási tömeg bevetésében látják.

Az olasz harctéren

a csütörtöki német hadijelentés a gaetali öbölben fekvő Minturno város elvesztését adja hírül. Tájékozott német katonai körökben mint érdekes eseményt említik meg, hogy Olaszországban a nyugati arcvonalon álló amerikaiakat angol csapatok váltották le. Ezt a meglepő intézkedést német katonai részről azokkal a súlyos veszteségekkel indokolják, amelyeket itt az utóbbi napokban az amerikaiak elszenvedtek. Az olasz arcvonalon egyébként amerikai és angol csapatokon kívül még kanadai és marokkói kötelékek is részt vesznek a harcokban, olaszok azonban nem. Ezeket mindössze egy ízben vetették harcba.

A lengyel-szovjet viszály

tovább bonyolódik, sőt sok minden diplomáciai fogásnak előidézője, így a „Pravda”-féle különbeke híresztelésnek a motívát is abban

kell keresni. Csak figyeljük meg mit ír a nemzetközi sajtó erről a kettős ügyről, akkor sok mindent rájövünk.

A „Tribune de Lausanne” londoni tudósítója szerint a „Times” washingtoni jelentés alapján azt írja, hogy Moszkva a „Pravda”-ban megjelent hírral nem csupán a lengyel kürdést, hanem általában a menekült kormányok kérdéséről akarta szöveget hozni. Eszerint politikai mesterkedésről van szó és a görög és jugoszláv körök a „Pravda” híre azért említi meg forrásként, hogy mindkét menekült kormányt ferde helyzetbe hozza. A „Times” szerint a Pravda híre valószínűleg figyelmeztetés Angliának és az Egyesült Államoknak olyan értelemben, hogy Szovjet-Oroszország a politikai együttműködés Moszkvában elhatározott tervét nem követi tovább ha Kéle-Európában nem adnak neki szabad kezet.

A „Svenska Morgensbladet” londoni tudósítójának jelentése szerint Londonban azt mondják, hogy a szovjet idegi felmondás a szolgálatot és ezzel igyekeznek magyarázni a legutóbbi eseményeket. Megállapítják továbbá, hogy a szovjet sajtó a „Pravda”-jelentésre adott angol cáfolatot minden meglepetés nélkül közli, ami azt a benyomást kelti, hogy a szovjet még mindig nem akarja annyiban hagyni az ügyet.

Az „Exchange Telegraph” diplomáciai munkatársának értesítése szerint a lengyel-orosz ellentét nyilvános megvitatását legalább is a legközelebbi jövőben nem folytatják. A lengyel kormány céltalannak tartja, hogy nyilvánosan válaszoljon a szovjet kormány nyilatkozatára és azon a véleményen van, hogy a további tárgyalást bizalmasabb úton kell folytatni.

A „Neue Zürcher Zeitung” londoni levelezője szerint Eden külügyminiszter alsóházi nyilatkozatából arra következtetnek, hogy Eden Moszkva magatartását nem tekinti feltétlenül véglegesnek. Sem Eden, sem Hull nem tekintik az ügyet Oroszország és Lengyelország kizárólagos problémájának, hanem valamennyi egyesült nemzet közös ügyének. Ilyen körülmények között a londoni politikai

körökben még mindig lehetségesnek tartják az orosz-lengyel vita elintézését.

Az „Afton Tidningen” washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya ki akar tartani amellett az álláspontja mellett, hogy Lengyelország törvényes kormánya a Londonban működő Mikolajczyk-kormány. Bármit legyen is a szovjet, Washington nem változtat ezen az álláspontján.

Az amerikai kormány nem egyezik bele abba sem, hogy a londoni lengyel kormány néhány tagját lemondassák és így teremtsek meg a kedvezőbb légkört és egyáltalán a tárgyalási alapot. Ezt a követelést Washingtonban úgy ítélik meg, hogy beleavatkozás lenne idegen állam belügyébe, tehát nem jöhet számításba.

A Vatikán lapja az „Osservatore Romano” legutóbbi számában feltűnő módon foglal állást a lengyel-orosz határviszályban. A lap hosszabb cikkben ismerteti az új lengyel-orosz határviszály előzményeit és világosan kifejti, hogy a Curson-vonal helyreállítására irányuló szovjet-orosz követelések igazságtalanok. A Curson-vonal ugyanis a párisi békeértekezleten hangoztatott legszükségesebb orosz követeléseknek felel meg. A lap ezután emlékeztet arra, hogy a Szovjet-Unió az 1921. évi rigai szerződésben megállapított orosz-lengyel határt elismerte és hogy ezt a szerződést 1923-ban a Népszövetség ratifikálta és ez alkalommal a Szovjet-Unió ismét lemondott a határon túl levő területre vonatkozó összes igényeiről és jogairól.

A lengyel kormány Londonban megjelenő hivatalos lapja azt írja, hogy miután az orosz kormány elutasította magatartást tanúsít, indítványokkal szemben, amellyel Lengyelország behozonyította jóakarát, olyan helyzet keletkezett, amelyben csupán Anglia és az Egyesült Államok tehet kezdeményező lépést az Oroszországgal való konfliktus elsimítása érdekében.

Hull jegyzéke

A svájci lapok washingtoni tudósítói a lengyel-orosz kérdésben felhívott amerikai követőt

ügyében azt jelentik, hogy Hull jegyzéke nem említi meg a határok kérdését, hanem csak az Egyesült Államok kormányának jószolgálatát ajánlotta fel abból a célból, hogy ismét diplomáciai kapcsolatot teremtsenek a Szovjet-Unió és a lengyel menekült kormány között. Az amerikai jegyzék csak akkor érkezett meg Moszkvába, amikor a Szovjet-Unió már közzétette a lengyel nyilatkozatra adott merev elutasítás. Mindaddig, míg Moszkvából nem érkezik elutasító válasz az amerikai közvetítő ajánlatra, Washingtonban határozottan remélik, hogy Sztalin elfogadja a külügyi államtitkárság ajánlatát.

Arról is van hír, hogy a londoni lengyel kormány a szovjetnek Lengyelország területére irányuló bekebelezési szándékainak hatása alatt megbizta washingtoni követőt, hogy követelje az amerikai kormánytól a Szovjet-Unió részéről a békét és kölcsönszerződés alapján folyó szállítások beszüntetését azzal az indoklással, hogy a szovjet, amelynek Lengyelország ellen való eljárása gyakorlatilag és nemzetközi jogi szempontból nem egyéb, mint egy szövetséges állam elleni támadás, ilyen módon rá lehetne bírni, hogy engedjen a határkérdésben.

„A moszkvai titok”

elnevezést kapta a moszkvai „Pravda” cikke. A brit hírszolgálat jelentése szerint lord Halifax brit nagykövét és Cordell Hull külügyminiszter szerdán megbeszéltek azt a hírt, amely körülveszi a „Pravda”-nak békétárgyalásokról szóló híreit. Azonkívül megtárgyalták az orosz-lengyel vita kérdését is.

Az „United Press” moszkvai jelentése szerint sem az „Izvesztija”, sem a „Vörös Csillag” nem közölte a „Pravda” híreit, ellenben a rádió terjesztette. A „Pravda” híre löbészédtárgy a az oroszok körében nagy csodálkozást és zavart keltett.

„A háború és a munkásosztály” című folyóirat — mint a Reutersroda Moszkvából jelenti — legutolsó számában elfesen támadja a „szövetséges országok defetistáit és pacifistáit”. A kitételek és a radikális hang, amellyel a folyóirat ezt előadja, félre nem ismerhető módon bizonyítja, hogy Moszkvában újra komolyan kételkednek az angoloknak és amerikaiaknak az őszinteségében. A szovjet folyóirat „jelentős erőfeszítésekről” beszél, amelyek arra irányulnak, hogy a népek morálját alássá tegyék a szövetséges táborában — vizslyát és zűrzavart idézzenek elő.

Német cáfolat

Berlin, január 20. Illetékes német helyről közli:

A birodalmi külügyminisztériumban figyelmet keltett a „Suisse” című lap Bâselből kelteztetett jelentése, amely azt állítja, hogy egy német különítmény Ankarába küldtek fontos utasításokkal Papen nagykövét részére, aki egy német diploma állítólagos kijelentése szerint mostantól kezdve bizonyos értelemben a birodalom felhivatalos képviselője-

„Jellemző azonban — írja az orosz folyóirat —, hogy ezek az erőfeszítések nem az ellenségől származnak, hanem a saját táborban található defetistáktól és pacifistáktól. Kísérletet tesznek arra, hogy a jóhiszemű embereket anarchiáról és polgárháborúról perjesztett híresztelésekkel abban a pillanatban rémiszték el, amikor a szövetségesek Európa elleni támadásának megindításáról van szó. Azokról a magas veszteségekről beszélnek, amelyek a szövetségesekre az európai harcokon várnak s ravasz tanácsokat adnak arra nézve, hogy hogyan lehet az inváziót késleltetni s az előkészületeket akadályozni, amelyek végreményben egy második arcvonal felállításához vezethetnének.”

nek jekínthető a szovjet kormány-nál.

A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy ez a nyilván angol forrásból származó jelentés annyira átlátszó, hogy német részről szót sem érdemel. Teljesen hasonlók azok a híresztelések is, amelyek szerint Papen német nagykövet Törökországban bármilyen javaslatokat terjesztett volna elő. (MTI)

Német álláspont Európa nemzetainak jövő sorsa tekintetében

Berlin, január 20. A német külügyminisztérium sajtóközleményében újabb leszűgözték a német álláspontot Európa nemzetainak jövő sorsa tekintetében. A következő megállapításokat tették:

Az Anglia és Amerikára részéről főleg a lengyel—szovjet határkérdésben megnyilvánult valamennyi eseményt két ország tehetetlenségét bizonyítja. Érvényes angol kezesség nincs. Ha Németország ellenfelei győznenek, nem lenne egység az ellenséges táborban. Akit lefegyvereznek az jogtalan és tehetetlen, mint ahogyan a biztosítékok értéketlenek, épp úgy nincs értékük

az olyan nyilatkozatoknak sem, mint az Atlantik Charta. Ezzel szemben Németországnak harcolnia kell és harcolni is fog mind addig, amíg nem győz s akarátát érvényesítheti. Németország nem tár fel részletekbe menő terveket, de már ismétellen kifejezésre juttatta azt az elvi álláspontját, hogy a kőszemzeteknek Európában továbbra is fenn kell maradniuk, létüket, kultúrájukat biztosítani kell. A németek e cél elérése érdekében harcolnak, viszont Anglia és Amerika egyebet sem tesz, mint cserbenhagyja a kis népeket.

Német körök a „Pravda” cikkének visszhangjáról

Berlin, január 20. (Német illetékes helyről közli tájékoztatásul): Berlini politikai körökben továbbra is érdeklődéssel figyelik azt a visszhangot, amelyet a „Pravda” ismert jelentése keltett. Főleg az angol—amerikai sajtónak az a fáradozása tűnik fel, hogy a szovjet részéről történt minden ócsárlás és megálázás ellenére is göresősen igyekeznek megőrizni a „keep smiling”-t. — Német felfogás szerint az angol sajtónak ez az új állásfoglalása is csak az ügynevezett szövetségesek tehetetlenségéről tanús-

kodik. Bizonyítja továbbá, hogy ezen hatalmak győzelme esetén az angolok és amerikaiak részéről nem lesz semmiféle határozott kezesség és hogy a hazug jövőbeli tervek már az okból is teljesen érthetetlenek. A Wilhelmstrassen megállapítja, hogy Németország elveti, hogy már a háború befejezése előtt részletes terveket állítson fel. A német tervek a legpontosabban ismeretek és azon alapulnak, hogy Európa valamennyi nemzetének létét és kultúráját biztosítsák és megőrzik. (MTI)

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli:

A keleti arcvonal déli részéről csak helyi harctevékenységet jelentnek. Csapatok Zsaskov térségében és Polonoyától délre ellentámadással visszafoglaltak néhány helységet. Ez alkalommal egy átmenetileg körülfűrt támaszpontunk kitűnően harcoló személyzetét felmentették.

Rezsicától nyugatra tovább tart a súlyos küzdelem. Az állásainkba benyomult ellenséges harccsoportokat elkeseredett harcokban visszazavartuk.

Vitebszk mellett, valamint Nevelől északnyugatra és északra csak helyi jellegű harccselekmények voltak.

Az Ilmen-tó felől északra, Leningrádtól délre és Oranienbaumtól délre tovább tartanak a súlyos elhárító harcok. Egy helyileg korlátozott arcvonalkiegyenlítés során

Novgorod városát kiirtották.

A délnémetországi arcvonal nyugati részén az ellenség folytatta erős tűzességgel és csatárpillékek támogatott támadásait. A teljesen szétrombolt Minturno városa kemény harc után elvesztett. Minden más támadást, valamint az ellenségnek a Guarigliano-folyón való átkelési kísérleteit visszavertük. A középső szakaszon megkezdtek egy ellenséges sátróháborút és megsemmisítettük. Az ellenség itt nagy véres veszteségeket szenvedett, ezenkívül foglyokat ejtettünk.

A csatorna partvidékén a haditengerészet messzehordó lötegei célpontokat lőttek Doverben, Dealban, Folkestoneban és Ramsgateben.

A január 1-től 20-ig terjedő időben a tengerészeti haderők légharcoló tűzereje 38 ellenséges repülőgépet lőtt le. (MTI)

Interinf jelentés a keleti harcokról

Berlin, jan. 20. Az Interinf jelenti a keleti arcvonalról:

Január 19-én a harcok lefolyása beigazolja, hogy a déli-offenzíva súlypontja a déli szárnyról teljesen áthelyeződött az északi szárnyra. A déli szak-

szon a csata eddigi gyújtópontjain az utóbbi napokban a helyzet egyre nyugalmasabb lett. Az itteni harccselekmények kevés kivételtől eltekintve helyi jellegűek.

A középső szakaszon a bolse-

visták a vitebszki térségben szenvedett súlyos veszteség után kénytelenek voltak egyelőre lemondani támadásuk folytatásáról. Ezzel egyelőre lezárult a térségben az elhárító csata második szakasza, amely december 13-án kezdődött. A bolsevisták itt még szerény támadási sikert sem tudtak elérni, azonban de-

Az olasz harctérről

Berlin, jan. 20. (NTI) A Német TI katonai levelezője írja a délnémetországi harcokról:

Az 5. hadsereg január 18-án a Gaetai öböltől keletre hosszú és alapos előkészítés után több hadosztállyal támadta a német állásokat. Az amerikaiaknak sikerült véres és súlyos harcok után megszállni a német csapatok által kiirtott Minturno helységet. Az amerikaiak, bár minden műszaki fegyvert tömegesen vetettek harcba. Guarigliano mellett ismét minden tal-

cember közepe óta vérvetésegek mintegy 200.000 főre becsülhetők. Ezenkívül több ezer foglyot veszítettek. Ezen túlmenően a németek kerek számban 1200 páncélost, valamint 348 löveget semmisítettek meg, vagy zsákmányoltak a vitebszki harci térségben. (MTI)

palatnyi földet a legsúlyosabb áldozatokkal voltak kénytelenek megfizetni. Valószínűleg ez az oka annak, hogy az 5. hadsereg csapatait nagymértékben levaltozták. Angol csapatok vonulnak be ismét az amerikaiak állásaiba. Német részről sorozatos megfigyelés alapján arra számíthatnak, hogy nagy ellenséges előkészületek után a harci cselekmények kiterjednek és fokozódnak, még pedig mind a nyugati partvidéken, mind pedig a Cassino elötti területen.

Nappali légitámadás Róma környéke ellen

Zürich, január 20. (Bud. Tud.) A „Neue Zürcher Zeitung” jelenti, hogy a római rádió közlése szerint szerdán az ellenség nappali támadást intézett Róma környéke ellen. A római vízvezeték megrongálódott. Róma kormányzója felhívta a lakosságot, takarékoskodjék a vízzel.

Róma szerdán újabb angolszász támadás célpontja volt. A városnak külső kerületeire sok bomba esett. Sok asszonyt és gyermeket megöltek, a lakóházakban pedig súlyos károk keletkeztek. Január 20-án a kora reggeli órákban az angolszász repülők megsemmisítették a Róma elleni támadásokat. A lakosságnak ismét sok halottja volt.

Az angol király fogadta az inváziós parancsnokokat

Liisszabon, január 20. A brit hírszolgálat jelentése szerint György angol király csütörtökön kihallgatáson fogadta Eisenhower tábornokot és Leigh Mallory repülő-tábornagyot, a szövetségesek inváziós hadseregének két főparancsnokát. A király elsőnek Leigh Mallory tábornagyot fogadta. Eisenhower tábornok félórával később jelent

meg a király előtt, aki hosszabb ideig elbeszélgetett vele. (MTI)

Liisszabon, január 20. Az angol hírszolgálat jelentése szerint a szövetséges expedíciós főhadiszállásról jelentik, hogy Tedder repülő-tábornagy, az inváziós hadsereg h. főparancsnoka csütörtökön repülőgépen Angliába érkezett és átvette tisztét. (MTI)

Isztabul részleges kiürítése

Ankara, jan. 20. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Az isztabuli lapok jelentésével szemben, amely szerint a várost teljesen ki akarják üríteni, beavatótt körökben leszögezik, hogy isztabuli iskolákat és kultur-

intézményeket telepítik át Anatóliába. Az átköltözés rövidesen megkezdődik. Az egyetemeken március folyamán, a vizsgák befejezése után megkezdődik a nyári szünet.

Churchill a lengyel miniszterelnökkel tárgyalt az orosz-lengyel viszály ügyében

Stockholm, január 20. Mint a brit hírszolgálat jelenti, Churchill miniszterelnök csütörtökön fogadta a lengyel miniszterelnököt és külügyminiszterét és megbeszélést folytatott velük az orosz-lengyel viszály ügyében. A meg-

beszélésen Eden külügyminiszter és a londoni lengyel nagykövet is résztvett. Churchill Londonba történi visszatérése óta most lépett először személyes érintkezésbe a lengyel illetékes körökkel. (MTI)

Az angol kormány átalakítása

London, jan. 20. (Bud. Tud.) A „Daily Sketch” konkrét adatok közöl a brit kormány küszöbön álló átalakításáról. Churchill miniszterelnök a lap szerint Lord Beaverbrookra bizza a hadügyi tárca vezetését, Grigg

jelenlegi hadügyminiszter helyett, aki az indiai ügyek miniszteriiumát veszi át. Lord Simon eddigi lordkancellár helyébe Somervell főállamügyész kerül.

„Még március közepe előtt...”

Churchill nyilatkozata az invázióról

Stockholm, január 20. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: „Még március közepe előtt a világ tanuja lesz a legnagyobb katonai vállalkozásnak, amely valaha is a történelemben előfordult — ezt a jóslatszerű nyilatkozatot tette londoni hírek szerint Churchill angol miniszterelnök, amikor kedden elhagyta az alsóházat és egy képviselő megkérdezte tőle, hogy mikor

indul meg az Angliában sokat vitatott invázió.

A svéd főváros politikai körében ez a jóváindulás nagy figyelmet keltett, mivel Churchill a múlt évben is, a küszöbönálló szociális partraszállásra célzott azokkal a szavaival, amelyek szerint nagy katonai események történnének, mielőtt a levelek hullanak.

Rövid táviratok

Róma, jan. 20. Az olasz kormány hivatalos közlése szerint a dalmáciai kommunista bandák 461 olasz állampolgárt gyilkoltak meg.

Zágráb, jan. 20. Német és horvát csapatoknak a partizánokat felmorzsoló hadműveletei során január 12—17 között a partizánok 1100 halottat és 350 sebesültet veszítettek.

Vichy, jan. 20. Hétfőn este agyonlőtték az Aix en provencei felebbviteli bíróság elnökét. A merénylet állítólag nem politikai jellegű.

Bukarest, jan. 20. A jillvai erődben szerdán kivégeztek öt

halálraítelt rablógylakost.

Liisszabon, jan. 20. A san juani földrengés mintegy 3000 áldozatának holttestét elhamvasztották.

Washington, Stimson, amerikai hadügyminiszter közlése szerint az Olaszországban harcoló amerikai erők eddigi hadműveletei során összesen 2985 halottat, — 12504 sebesültet és 3721 eltűntet veszítettek.

Lausanne, január 20. (Bud. Tud.) A Gazette de Lausanne jelentése szerint január ötödikén letartóztatták Thell tábornokot, a francia ifjúági tábor vezetőjét. A letartóztatás okáról a lapok nem közölnek semmiféle hírt.

Debreceni gondolat, mely két évtized múlva Hamburgban valósult meg

Sajátságos magyar sors az, hogy nagyon sok téren megelőzzük a legnagyobb nemzeteket is és valahogyan a körülmények mostohasága folytán mégsem tudjuk hasznosítani azt az előnyt, a Bolyaiak, Irinyi Jánosok és mások példája eléggé igazolja ezt...

Ez a jelenség ismétlődik meg most D. Völgyi István debreceni származású tanárunk esetében, aki 1924-ben megírta korszakalkotó művét az állatlelektanról és állatbeszédéről. Ebben a munkájában sürgette egy állatlelektani intézet felállítását, rámutatva arra is, hogy az emberiség csak néhány százalékig használta ki eddig az állatvilágban rejlő lehetőségeket és a további tanulmányokat ennek a célnak az érdekében egy ilyen intézet útján lehetne folytatni... A gondolat feliskrázott, aztán ráborult a trianoni hűsz szűk esztendő csöndje, mely annyi életrevaló magyar akarást folytott el. Most pedig olvassuk, hogy Hamburgban a napokban nyitották meg az állatlelektani intézetet.

A valóra vált gondolat fényénél érdemes átolvasni a debreceni tudós alkotását, D. Völgyi polihisztor volt, rendkívül sokoldalú tudós. Első felvetője annak a gondolatnak, hogy a vállalatokat, ipart, kereskedelmet, földművelést államosítsák, minden ember állami alkalmazott legyen, rendszeres rendfokozatszerű előmenetellel, mely tekintettel van a szolgálati évre, de ugyanakkor a képességekre is. Gazdasági és kulturális nemzetközvettségeket képzelt el, tervezte világgyaldalkodást, melyben egyik állam munkája szerves kiegészítője lenne egymásnak. Bizarr, utópisztikusnak tűnő gondolatait csak napjaink kezdik meg utólrni, felvetni. — A debreceni származású professzor valóban páratlan eredményeket ért el olyan téren, melyen a tudomány még csak tapogatózott. Ez emberi test sugárzásáról, ezekről a sajátságos, általa V hullámoknak nevezett rezgésekről mélyreható tanulmányokat írt. Azt állította, hogy eljut az emberiség valamikor oda, hogy szavak nélkül, a test sugarai által megértik az emberek egymást s a gondolatokat fénykepezni lehet majd. A lélekben végbemenő forrongását a gondolatoknak lemeze lehet venni és kivetíteni hangokban. Ezer és ezer példán mutatja be, hogy az emberek megérzik a sugárakat, a rokon, vagy ellentétes sugarak szerint rokonszenveznek, vagy ellenszenveznek egymással.

Ezek a kutatások, melyek az ösztönök titkos alagútjaiba vezettek, juttatták el kutatásaiiban az állatvilághoz, mely csupa ösztön. Egyik művében felteszi a kérdést: mi a nagyobb adománya a természetnek, az értelem-e, vagy az ösztön, mely az állatnál csodálatosan finom, előre megérez bajt, betegséget, megéri, ha harag forr hozzája közeledő gazdájában, megéri a közeledő időjárásváltozást... Lekötés az állatok hangképét és állította, hogy megérti beszédüket. De kiterjedt kutatása a növényvilágra is. Rámutatott arra, hogy az ember hajlamos az állati és növényvilágot tisztán a saját életére való hasznosság szempontjából megítélni és nem úgy tekinteni, mint egyik másik élőlényt, melynek a mindenség végtelen birodalmában éppúgy joga van az élethez, mint az embernek. Bravúros összehasonlítást csinált emberi, állati és növényvilág között egy fejlődési folyamat lépcsőzetébe állítva azt be.

A tolvaj még a károsult nagyjított fényképét is elloptá

Sós Sándor fodrászsegéd, Olajfűtő 10 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki távollétében alkalocsal lakásába behatolt és onnan ruhaneműt és cipőt lopott. A tolvaj olyan alaposan kifosztotta a lakást, hogy még a károsult nagyjított fényképét is magával vitte. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Kállay miniszterelnök a természeti és politikai árvizek elleni felkészülésről beszélt Lillafüreden

„Ha közeleg az ár, nincs más mottó, mint „minden ember a gátra” — hangoztatta a miniszterelnök — A magyar fennmaradás titka nem idegen példák követése, hanem a magunk módján kell az eredményeket elérni

A Magyar Élet Pártja ebben az évben is szemináriumi előadásokat tartott Lillafüreden azzal a céllal, hogy a párt felsőházi tagjai és országgyűlési képviselői szakaszerű előadások és eszmecsere útján is behatóan foglalkozzanak azokkal a kérdésekkel, amelyekkel mind a magyar országgyűlésnek, mind a kormánypártnak szolgálnia kell.

Kállay Miklós miniszterelnök szerdán délután Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Gyeczy Jenő külügyminiszter, Antal István nemzetségi miniszter, Antal István nemzetségi miniszter, Thurán-szky László miniszterelnökségi államtitkár társaságában a szemináriumi előadások megkezdését tartották.

Dr. Bauer Sándor miniszteri tanácsos a magyar vizgazdálkodásról, majd dr. Lampel Húgó ny. miniszteri osztályfőnök az Országos Öntözési Hivatal elnöke a tisztántúli öntözőművekről és öntözőgazdálkodásról tartott előadást.

Mindkét előadó nagy érdeklődéssel hallgatott előadásához Kállay Miklós miniszterelnök szót hozta.

„Mi más feladata lehet egy országnak — mondotta — mint védekezni a kívülről jövő árvizek ellen, óvatossá tenni és résen állni, hogy a belső ártalmas vizek fel ne támadjanak. Mert — miként a természetben is — egyszerre szoktak jönni az árvizek, a belvizek és a talajvizek a politikában is. A történelemben csaknem mindig egyidőben jelentkeznek a külső és belső veszedelmek.

„Hallottuk az előadótól, hogy a veszedelmek ellen védekezni kell. Az árvizek ellen úgy, hogy töltések közé szorítjuk folyását. A politikában is meg kell tenni ezt. Az ártalmas vizeket töltések közé szorítjuk és lecsapoljuk. De — mint a vizek elleni védekezésben is — csak félmunka az, ha csak leveze ni akarjuk a feltörő természeti erőket, ugyanúgy ugyanaz a politikában, történelemben és az eszméramlatok történelmében is. Csak védekezni ezek ellen az áramlatok ellen, csak levezetni akar ni azokat még nem jelent végleges megoldást. Mindig fel kell készülnünk arra, hogy ezekből az áramlatokból lecsapódik, visszamarad valami és ami visszamaradt, azt a nemzet érdekében hasznosítani kell, hogy termékeiből tegyük vele a magyar talajt.

„Igy kell nézni minden idők vízügyi problémáit, így kell nézni minden idők politikai problémáit is.

„Mielőtt az öntözési terv megvalósításába kezdünk, meghívunk egy híres angol szakembert, McGregort. Megmutattuk neki az országot, a magyar földet. Nagyon csóválta a fejét, azt mondta, hogy ilyen földet még nem látott. Ennek minden közhajításnyira más és más a talajnyi képe, a szikéseket folyók váltják fel, majd pedig agyagos, a vízteresztő talaj pedig vizet át nem eresztővel váltakozik. Megmutattuk neki a Körös-folyót, amelynek a legkisebb vízhozama 6, a legnagyobb pedig 1000—1200 köbméter.

McGregor csodálkozva kérdezte, mit akarunk kezdeni ezzel a folyóval, amely ennire szeszélyes. Megnézte az alföldi tantervezést és megint csak azt mondta, hogy még ilyen individualizmust nem látott, hogyan akarjuk ezt a tavai népet fölméríteni, társulatokba, szövetségekbe összefogni, egységes termelésre szoktatni, hiszen itt minden egyes tanya külön kis világ, külön autarchia. Az a terület, amelyet ő a Nilus mellett lát-

tott, egyetlen nagy sivatag, ahol nem kellett számolni a talaj különbözőségeivel, a különbözőképpen kifejlődött népi és gazdasági adottságokkal, arra a végig egyforma pusztaságra azonos, egy tervet kellett felállítani.

„Ha visszagondolok ezekre a bevezetésekre, a magyar nép és a magyar föld gazdag, különös, változó összetétele jut eszembe, amelyet nem lehet egyszerűen kezelni, hanem alkalmazkodni kell hozzá.

„Igy van ez a politikában, az államvezetésben is. Azok a tervek, amelyek jöjnek a Nilusra, nem jöjnek az itteni vizekre. Ma is azt az elvet követem, hogy ebben az országban jó vezetés csak úgy lehet, ha minden tétünk, szándékunk és elhatározásunk ennek az országnak az adottságait, lehetőségeit, különlegességeit, egyéni karakterét, tükrözi. Ugyanazt a célt, amelyet másutt az egységes adottságok folytán sokkal könnyebben lehet elérni és el kell érni nekünk is — a különleges magyar viszonyok miatt több munkával, több fejtöréssel és mindegyiket csak önmagunk adottságainak ismeretében, önmagunkhoz való alkalmazkodással érhetjük el.

„A magyar fennmaradás titka nem az idegen példák követése, hanem az, hogy a magunk módja szerint, önmagunk eszközeivel és lehetőségeivel igyekezzünk elérni ugyanazokat az eredményeket, amelyeket másutt, más adottságok között, nagyobb lehetőségek mellett sokszor könnyebben érnek el.

„Különösen vonatkozik ez a magunk, amikor nagy hullám közeledik országunk határához. S ha közeleg az ár, nincs más mottó, mint: minden ember a gátra! Ha nincsenek előre elkészített nagy műszaki lehetőségek, akkor, mint régen, ha jött a Tisza árja, ásvál, kapával kell a gátra állni, nyulgatókat húzni és védekezni úgy, ahogy tudunk. De védekezni kell, mert különben előnt az árvíz, amelynek az a tulajdonsága, hogy mindig a legkisebb ellenállás vonalát keresi.

„Ezek azok a politikai tanulságok, amelyeket én a mai előadásokból levonok. Gáton kell lennünk, védekeznünk kell minden erővel, de ugyanakkor vigyáznunk kell arra is, hogy a talaj fel ne törjön, a belső vizek természetünkkel, munkánkkal, életünkkel tönkre ne tegyék. De nemcsak az egyik oldalon védekeznünk, emeljük a töltést, mert akkor a víz a másik oldal felé talaj utat, hanem egységes elgondolás szerint minden oldalt védünk a veszedelmek ellen.

„Es, ha a belvizek levezetésére a meglévő csatorna-rendszer nem elég, örököve vigyáznunk, hogy ne keressen magának lefolyást olyan utakon, amelyekre még szűz és érintetlen területeket önt el. Igyekezzünk lokalizálni, míg elérkezik a levezetés ideje, vagy magától elpárolog, hogy kárt ne csináljon, sőt még hasznosítható is legyen. Nincs olyan kérdés, amelyből a nemzeti célok szolgálatában ne lehetne egyetemes értékű tanulságokat levonni.

„A mai nehéz időkben minden aszerint értékelünk, hogy mennyire áll az egység, egyetemesség, az ország megmentése szolgálatában. Egyoldalisággal, impulzusokkal, az egység megbontásával nem lehet a vizeket szabályozni, nem lehet az árhullámokat feltartóztatni. Meg kell találnunk a módját annak, hogyan dolgozzon össze ezer és ezer millió és millió magyar, mert ha mindenki ott áll a gáton, még az árvizeket is meg tudjuk akadályozni. De csak akkor!

„Ezek a gondolataim a magyar vizpolitikai előadásokhoz. A miniszterelnök beszédét az országgyűlési törvényhozók nagy-

tapssal fogadták. Kállay Miklós miniszterelnök még hosszabb időt töltött a párt tagjai körében, majd az esti órákban visszaindult a fővárosba, ahová reggel érkezett meg.

Csütörtökön délután Csataj Lajos honvédelmi miniszter tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. Az ezévi szemináriumi előadásokat vezette Lukács Béla miniszter pénteken délelőtt zárja be, utána a párt törvényhozó tagjai visszatérnek a fővárosba.

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferencné belügyminiszterné nagyszabású akciót indított Debrecenben a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családok érdekében

Az országban Debrecen a második helyen áll a veszélyeztetett családok létszáma tekintetében — A belügyminiszterné, Bornemisza iparügyi miniszter és az Egyesült Női Tábor Debrecenben létrehozzák az országban az első jelképes tanoncotthont

Vitéz dr. Keresztes Fischer Ferencné belügyminiszterné kezdeményezésére az Egyesült Női Tábor nagyszabású akciót indított meg Debrecenben. Olyan 14 éves fiatalokat kívánnak elhelyezni debreceni iparosoknál tanoncokként, akik ha a mesterséget kitanulták, visszatérnek szülőfalujukba és ott mint jól képzett iparosok maguk és a közhasznárára élnek.

A belügyminiszterné és az Egyesült Női Tábor az akció megindítására két fontos szempontot vezetett. Az egyik az ipari utánpótlás terén mutatkozó nagy hiány, mely már annyira fejlődött, hogy veszélyezteti az egyes iparágak fejlődését, sőt fennmaradását, a másik a sokgyermekes családokon való segítsé.

Nagyon érdekes a belügyminiszterné és az Egyesült Női Tábor elgondolása a megoldás kivitelezése tekintetében. Tisztában vannak vele, hogy a tanonckérdést csak otthonok felállításával lehet megoldani, viszont ma úgyszólván lehetetlen tanoncotthonokat építeni, felszerelni. Ezért azt a zseniális megoldást találták ki, hogy jelképes tanoncotthonokat hoznak létre.

Ezt az eszmét vitéz Keresztes Fischer Ferencné részletesen megbeszélte Bornemisza Géza iparügyi miniszterrel, aki valóban szívén viseli a kisiparosok sorsát és első hallásra magáéva vette a nagyszerű tervet, melynek valójában benne lüktet a magyar nő, főleg a magyar anya minden jó érzése és szíve. Bornemisza Géza miniszter hajlandó anyagilag is támogatni az akciót, melynek lebonyolítása abból áll, hogy derék debreceni iparosokhoz családtagként, szerződéses fiatalok tanonccokként, a régi patriarchális időkkel elevezték meg, amikor a tanonc ott él a mester családjában, velük étkezik és teljesen atyai felügyelet alá tartozott. A jelképes tanoncotthon tehát maguknál az egyes iparosoknál lesz, akik jelenleg havi 54 pengő kapnának terítés fejében a tanoncnak nyújtott otthonért.

Egyelőre a kovács, kerépgyártó, acs, asztalos, cipész, csizmadia és kőműves szakmákról van szó, de megfelelő fogadtatás esetén szívesen kiegészítik a jelképes tanoncotthon intézményét. Az Egyesült Női Tábor gondoskodna a tanulók felruházásáról, míg egyéb szükségleteivel a mestere látná el a fiút. Az 54 pengőt úgy számították ki, hogy a Debreceni Keresztes-Fischer Ferencné Egyesült tanoncotthonában egy-egy fiú havi költsége ennyit tesz ki.

A tanoncotthonnak az „Egyesült Női Tábor Debreceni Jelképes Tanoncotthona” címet adják és ennek vezetésére Debrecenben széleskörű munkabizottságot alakítanak, még pedig azokból, akiknek eddig is szerepük volt a hasonló természetű szociális munkában. Ez a pártfogó bizottság a fiúk jelképes tanoncotthonának egész ügyvitelét, a gyermekek hazafias nevelését és szakmai kiképzését ellenőrizni.

A jelképes tanoncotthon anyagi kiadásaira a fedezetet megtalálták. Mindenki a legnagyobb szeretettel csatlakozott dr. vitéz Keresztes Fischer Ferencné bel-

ben, majd az esti órákban visszaindult a fővárosba, ahová reggel érkezett meg.

Csütörtökön délután Csataj Lajos honvédelmi miniszter tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. Az ezévi szemináriumi előadásokat vezette Lukács Béla miniszter pénteken délelőtt zárja be, utána a párt törvényhozó tagjai visszatérnek a fővárosba.

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferencné belügyminiszterné nagyszabású akciót indított Debrecenben a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családok érdekében

Az országban Debrecen a második helyen áll a veszélyeztetett családok létszáma tekintetében — A belügyminiszterné, Bornemisza iparügyi miniszter és az Egyesült Női Tábor Debrecenben létrehozzák az országban az első jelképes tanoncotthont

Vitéz dr. Keresztes Fischer Ferencné belügyminiszterné kezdeményezésére az Egyesült Női Tábor nagyszabású akciót indított meg Debrecenben. Olyan 14 éves fiatalokat kívánnak elhelyezni debreceni iparosoknál tanoncokként, akik ha a mesterséget kitanulták, visszatérnek szülőfalujukba és ott mint jól képzett iparosok maguk és a közhasznárára élnek.

A belügyminiszterné és az Egyesült Női Tábor az akció megindítására két fontos szempontot vezetett. Az egyik az ipari utánpótlás terén mutatkozó nagy hiány, mely már annyira fejlődött, hogy veszélyezteti az egyes iparágak fejlődését, sőt fennmaradását, a másik a sokgyermekes családokon való segítsé.

Nagyon érdekes a belügyminiszterné és az Egyesült Női Tábor elgondolása a megoldás kivitelezése tekintetében. Tisztában vannak vele, hogy a tanonckérdést csak otthonok felállításával lehet megoldani, viszont ma úgyszólván lehetetlen tanoncotthonokat építeni, felszerelni. Ezért azt a zseniális megoldást találták ki, hogy jelképes tanoncotthonokat hoznak létre.

Ezt az eszmét vitéz Keresztes Fischer Ferencné részletesen megbeszélte Bornemisza Géza iparügyi miniszterrel, aki valóban szívén viseli a kisiparosok sorsát és első hallásra magáéva vette a nagyszerű tervet, melynek valójában benne lüktet a magyar nő, főleg a magyar anya minden jó érzése és szíve. Bornemisza Géza miniszter hajlandó anyagilag is támogatni az akciót, melynek lebonyolítása abból áll, hogy derék debreceni iparosokhoz családtagként, szerződéses fiatalok tanonccokként, a régi patriarchális időkkel elevezték meg, amikor a tanonc ott él a mester családjában, velük étkezik és teljesen atyai felügyelet alá tartozott. A jelképes tanoncotthon tehát maguknál az egyes iparosoknál lesz, akik jelenleg havi 54 pengő kapnának terítés fejében a tanoncnak nyújtott otthonért.

Egyelőre a kovács, kerépgyártó, acs, asztalos, cipész, csizmadia és kőműves szakmákról van szó, de megfelelő fogadtatás esetén szívesen kiegészítik a jelképes tanoncotthon intézményét. Az Egyesült Női Tábor gondoskodna a tanulók felruházásáról, míg egyéb szükségleteivel a mestere látná el a fiút. Az 54 pengőt úgy számították ki, hogy a Debreceni Keresztes-Fischer Ferencné Egyesült tanoncotthonában egy-egy fiú havi költsége ennyit tesz ki.

A tanoncotthonnak az „Egyesült Női Tábor Debreceni Jelképes Tanoncotthona” címet adják és ennek vezetésére Debrecenben széleskörű munkabizottságot alakítanak, még pedig azokból, akiknek eddig is szerepük volt a hasonló természetű szociális munkában. Ez a pártfogó bizottság a fiúk jelképes tanoncotthonának egész ügyvitelét, a gyermekek hazafias nevelését és szakmai kiképzését ellenőrizni.

A jelképes tanoncotthon anyagi kiadásaira a fedezetet megtalálták. Mindenki a legnagyobb szeretettel csatlakozott dr. vitéz Keresztes Fischer Ferencné bel-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1944. I. 21.

MOGYORÓSSY hangszergyári Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.

26.166 család él. A sokgyermekes családoknak tehát 85 százaléka él a falvakban, 9 százaléka megyei városokban és 6 százaléka a törvényhatósági jogú városokban. A sokgyermekes családokban élő gyermekek közül 1.660.632 a falukban, 177.118 a megyei és 127.846 a törvényhatósági városokban él.

Külön kitüntették a megélhetésükben veszélyeztetett családok és az azokban élő gyermekek számát is.

Nagyon érdekes a statisztikai adatoknak az a része, amely azt mutatja, hogy fordított az arány a családok és a gyermekek létszáma között.

Amíg például a négygyermekes családoknál a szülőket együtt élő gyermekek 49,7 százaléka tesznek ki, addig a nyolcgyermekes családokban élő gyermekek száma már csak 3,9%-ra, a 10 gyermekes családoknál 0,5%-ra ugrik. Sokkal jobban mutatja ezt a családok számának csökkenése. A négygyermekes családot 50 százalékot, a nyolcgyermekes családot csak 2 százalékot, a tízgyermekes családok pedig mindössze 0,2 százalékot tesznek ki. A meyer közül Pest vármegyében van a legtöbb sokgyermekes család: 24.000. Hajdú megyében 4840, Debrecenben 2978 a létszámuk.

Ezek szerint a városok között Debrecen vezet a sokgyermekes családok létszáma tekintetében.

A megélhetésben veszélyeztetett családok létszáma Hajdú megyében 4323, az együttélő gyermekek száma 24.123, a városok közül a megélhetésben veszélyeztetett családok létszáma legnagyobb Kecskeméten: 2501, az együttélő gyermekek száma 12.534, a második helyen áll Debrecen 2453 családdal, melyekben 12.298 gyermek él.

Örvendetes körülmény, hogy a sokgyermekes családok közül igen sok, 66,6 százalék háztulajdonos.

Vitéz dr. Keresztes Fischer Ferencné belügyminiszterné debreceni akciója tehát végső kifejlődésében nagy segítséget nyújt majd a megélhetésükben veszélyeztetett sokgyermekes családoknak.

Négyezer pengő pénzbüntetésre ítélte a budapesti tabla Rajniss Ferencet a Peyer-Györki rágalmozási perben

A budapesti tabla tegnap hirdetett ítéletet abban a sajtóperben, amelyet Peyer Károly és dr. Györki Imre indított Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő ellen.

A per előzménye az volt, hogy Rajniss Ferenc az „Új Magyarország” című lapban cikket írt, amelyben az Általános Fogasztási Szövetkezet üzleti tevékenységét kemény hangon bírálta. Azt állította többi között, hogy a vezetők mérleget hamisítottak, loptak, csaltak és raboltak. A törvényszék széleskörű bizonyítás és ellenbizonyítás után Rajniss-t felmentette a vád alól, azaz az indoklással, hogy a vádlóság bizonyítása jelentős mértékben sikerült.

A tabla több napig tárgyalta a sajtóper. A perbeszédet során Földes István, Peyer és Györki jogi képviselője, arra a végző következtetésre jutott, hogy a bizonyítási anyag a főmunkaadókkal szemben semmit sem igazolt. Mosonyi Kálmán, Rajniss védője azt állította,

hogy a bizonyítás sikerre vezetett, tehát a törvényszék felmentő ítélete helyes és annak helybenhagyását kérte.

A legutóbbi tárgyaláson Rajniss Ferenc is felszólalt és azt fejtette ki, hogy csupán azért használta az erőteljesebb hangot cikkében, mert az enyhe szó nem segített.

A tabla d. törvényszék felmentő ítéletét megsemmisítette és Rajniss Ferencet sajtó útján elkövetett rágalmozás címén 4000 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— A Svájcból menekült olasz diákok. A svájci szövetségi kormány negyedmillió franknyi hitelt szavazott meg három egyetem tabor létesítésére olasz menekült diákok részére, hogy ezek a genfi, lausannei és frieburgi egyetemeken folytathassák főiskolai tanulmányaikat. A svájci kormány hasonlóképpen már előzőleg gondoskodott még francia diákok továbbtanulásának lehetővé tételéről is.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Péntek este: **Romeo és Julia**.
B) bérlet.
Szombat délután: **Udvarolni felesleges**. Fülléres helyrak.
Szombat este: **Romeo és Julia**.
C) bérlet.
Vasárnap délután és este: **Romeo és Julia**. Bérletszűnet.
Hétfőn este: **Déryné**. Munkáseleadás.
Kedden este: **Fekete Péter**. — Tisztviselőest.

KAMARASZÍNHÁZBAN

Hétfőn és kedden este: **Halál-ánc**.

Romeo és Julia

Hosszú idő óta élénk érdeklődéssel figyeljük a B. Unger-társulat műsorpolitikáját és meg kell állapítanunk, hogy a változatosságra való törekvése példánéül áll a Csokonai Színház utolsó évtizedében. Am ami a közönség szempontjából emiire előnyös, a színház szempontjából súlyos és nagy feladatot jelent az új Vaszary könyvnyelvi vigjátékától Shakespeare örökértékű műveig szinte végtelest tetsző. Nem könnyű feladatot szücszadok távlatát egy napról a másikra áthidalni, át lépni a színház szempontjából és helytálló fogalmazásban megstilizálni az egymástól századok távlatában álló művek mondanivalóját. Elismerésére méltó módon oldja meg feladatát a sokrétű műsorprogram keretében a B. Unger-társulat kitűnő együttese s úgy érezzük, ha kisebb és jelentéktelen művek tekintetében marad is kívánnivaló, a kritika csak affogó egészében teheti bírálat tárgyává ezt a színvonalas előadást, amit egyébként is tisztán, nemes szándék eredményezett: igazi kultúra, művészet és tökéletes irodalom nyújtása.

A darab új rendezése évszázadokra visszatekintő tradíciók elvenit. Diszkrét háttérkép és b5 kellek alkalmazása a XVII. század hagyományait örzi és a legfenyesebb angol shakespearei előadásokra emlékeztet. A forgószínpad felhasználásával megoldott képváltozások folyamatoságot nyújtanak, a korszerű közzene pedig az illúzió vonalának töretlen egységét biztosítja. **Deesy Jenő** főrendező érdeme azonban nem merül ki külsőségeiben, a tartalmi hangsúlyozás, arányosítás, súlypont-helyezés kerek egésze fogta át a darabot.

Shakespeare a nagy mélységeket élénk tőrében való hús-vér emberek kelnek életre, akiket tökéletesen megoldott emberi tulajdonság és határozott jellembe formált egység jellemez. A tökéletes mintázás mellett magasrendű fogalmazásban tárul élénk a szenvedély sok-sok titkos rugója realitásra törekvő módon s mert a nagy színpadi író hőseit erőteljes szenvedélyek hivatják s jellemmintázó készsége magában véve is hatalmas drámai feszültséget teremt a színház számára a mondani- valója tökéletes instrukcióját is nyújt, csak át kell vennie szerepe megfogalmazott jellemét.

CSOKONAI

SZÍNHÁZ

Telefon 25-45. Igazgató B. Unger István
Előadások: d. u. fél 4, este: fél 7-ko

Pénteken B) bérletben:

ROMEO és JULIA

újszerű rendezésben és kiállításban.

Es ez a pont az, ahol a látszólagos kötöttségek özöne mellett nagyot alkothat a színház. **Havadi Nagy Ilonka** szerencsés megérzéssel talált ezen az úton szerepe igazi lényegére. Levettte magáról önös egyéniségét, a szerep lelkiségét öltötte fel anynyi meggyőző erővel, pompázó színnel, a kifejező-tudás szinte vég nélküli skalájával, hogy elevenítéséből kisugárzó hit valóban maga a lélek volt. Ösztönösen érezte meg a közönség játékát mély és igaz értékeit s nem érdemtelenül kapott jelenetét után rég hallott és lelkesítő hevitett frenetikus tapsot. **Falkerti Mária** a dajka szerepét nemcsak nagy rutinnal, de meggyőző művészettel vitte sikerre. **Ujvárosi Kátó** egyszerű formálása igen előnyös szereket csillogtatott. **Arany Kátó** súlyt adott epizód szerepének.

Márki Géza tehetségét, színpadrateremtését sokszor elismerték már, a Romeo szerepéhez azonban szükséges volt színiskolát nyújtott. Alányságra való törekvése elfedi szerepe sok

más jellegzetességét s a befelé nevez nem vált előnyére annak dacára, hogy játéka ilymodon való fogalmazásával külön kiemelési kívánt nyújtani. Azt kesztelenül meg kell állapítani, hogy figurálisan ideálisabb Romeot nehéz elképzelni. Az elsőrendű együttesből dícsérettel kell kiemelni **Badóczy István**, **Deesy Jenő**, **Károlyi István** és **Dalmady Géza** nevét. Művészetük beérlett tudásával nyújtottak elsőrendű és elismerésre méltó alakítást. Karakiformálás tekintetében **Kesmarky Kálmán**, **Szabó Samu** és **Hortobágyi Arthur** sok invencióval szolgálták a darab sikere érdekét. A nagy-szerűen helytálló **Csengeri Aladár** mellett **Oldh György** tűnt ki értékes készséggel. **Dóka János** és **Fehér János** elevenítése hibátlan.

A közönség elismeréssel fogadta a jól pergő, színes rendezésben bemutatott előadást s felvonások után függöny és vasfüggöny elé tapsolta a szereplőket.

Krisch Károly lemondott, Csócsits Lajost egyhangúlag az Iparos Kör elnökének jelölték

Az Iparoskör tegnap este **Krisch Károly** elnöklésével népes választmányi ülést tartott, melynek elején az elnök üdvözölte a kör megjelent díszelnökét, id. **Varjassy Imrét**.

Elfogadták a múlt évi zárószámadást, melynek végösszege 70.358 P volt. A Kör vagyona 22183 pengőt tesz ki. Ugyancsak elfogadták a költségvetést is, mely 80.000 pengős kereteket közöl mozog. Az elnök, az alelnök és háznagy tiszteletdíjukat az elagott iparosok alapjának adták.

A Körnek most 3500 tagja van s helyiségei még akkor is kicsik, ha kétakkor ak lennének. A költségvetéshez többen hozzá-szóltak, kérték az Iparosdalárda fokozottabb támogatását. **Szendrey Sándor** alelnök az Ipartestület anyagi helyzetéről beszélt, nagyobb áldozatot hozni nem tud.

Krisch Károly nagy elismeréssel szölt a dalárdáról, a tagok élénk helyeslése mellett, **Nagy Sándor** javasolta, hogy 300 pengő helyett 500 pengő támogatást adjanak a dalárdának. **Zelinger Ede**, **Fuszek Miklós**, **Krisch Károly** és id. **Varjassy Imre** felszó-lalása után a választmány hozzájárult az ötszázpengős támoga-táshoz.

Zelinger Ede háznagy, **Püspök Sándor** igazgató bizottsági elnök tett jelentést. Fokozott gondot fordítanak a kultúrdeputánok rendezésére, sajnos ezt a nemes tö-rekvésüket a fahány erősen gá-tolja és szűk keretek közé szorít-totta. — Kifogásolták, hogy az iparostársadalom nem érdeklődik kellően a kultúrdeputánok iránt.

Krisch Károly vette védelmébe az iparosokat, akiknek minden szabad óráját igénybeveszi az anyagbeszerzés.

Krisch Károly ezután bejelentette a tisztikar lemondását. Októberben mult huszonöt éve, hogy iparos ügyekkel foglalkozik. A kör elnökségét tovább nem vállalja, fiatalabb erősebb elnököt ajánl.

Soós András jelölőbizottsági elnök közölte, hogy **Krisch Károly** nem vállalta a jelölést. Helyette **Csócsits Lajost** jelölték elnöknek, **Krisch Károlyt** díszelnökké ajánlják. **Varjassy Imre**, **Nagy József** és **Király Imre** díszelnökei még a Körnek.

Csócsits Lajos elfogadta a jelölést. Alelnökök: **Zombor Károly**, **Szekeres István**, ügyész dr. **Ménes Lajos** jegyző, **Brunner János** h-jegyző, **Pajtás István** pénztáros, **Mayer Ilona** háznagy, **Ze-**

linger Ede és **Kotrás László**, gazda **Vajkóvá Ferenc**, **Óry István** és **Fuszek Miklós**, játékgazda **Lipcsy Mihály** és **Tokaji Imre**, borgeza **Nagy Imre**, **Szekeres József**, könyvtáros **Gajdos István** és **Mezey Antal**.

Zelinger, **Szatmáry** és **Mezey** nem fogadják el a jelölést.

Zászlótartónak jelölték **Kotrás Lászlót**, számvizsgálóbizottságba **Pucsera Jánost**, **Soós Andrást**, **Tólvölgyi Bélát**, ellenőrnek **Szatmáry Andrást** és **Fazekas Istvánt**. A választmány tagjaként a következőket jelölték: **Horváth Kálmán**, **Piros József**, **Erdődy Zoltán**, **Tann Endre**, **Malatinszky Sándor**, **Balla Gábor**, **Bordás Péter**, ifj. **Wesely Antal**, **Pincés János**, **Tóth János**, **Stefánszky Gyula**, **Tolvay József**, **Szabó Béla**, **Székely Szűcs Sándor**, **Nyíry József**, **Hevesy István**, **Balázs Mihály**, **Boros József**, **Püspök Sándor**, **Hadnagy Ferenc**.

Gazdának ajánlják **Szallágyi Józsefet**, háznagnak **Fuszek Miklóst**. Könyvtárosnak **Boros Miklóst** ellenőrnek **Nagy Sándort** jelölték, mindegyiket egyhangú határozattal.

Szendrey Sándor ipartestületi alelnök meleg szavakkal mondott köszönetet a lelépő tisztikari tagoknak, akik nagyon érdemes és teljes elismerésre méltó munkát végeztek. Nehéz időkben végzett tevékenységükkel becsülettel kötelesegteljesítésükkel kivívták az iparosok háláját. Az ő nyomdokon fogják a fiatalabbak folytatni a munkát. Örül, hogy a jelölést ilyen szépen, nyugodtan ejtették meg. Ha nehéz idők jönnek is, aki erős akarattal indul neki a célnak és munkának, sikert fog aratni. El kell érjünk, hogy az iparos ne csak megtört tagja legyen a társadalomnak, hanem valóban oszlopa.

Krisch Károly megköszönte a búcsúszavakat. Csak a kötelessé-gét teljesítette és a sikert, amit a három nehéz év alatt elért, a kitűnő munkatársainak köszönheti, az az elve, hogy az iparos soha nem önmagáért, hanem a közö-ségért dolgozzon. Az iparosság szeretett hazánk napszámosa, — aki reggeltől estig másért, a közö-ségért dolgozik. Köszönöm **Csócsitsnak** hogy megbeszítte velem lemondásom okát, kérem őt, szerezze a Kör, mint ahogy én szerettem, neki köszönhető, hogy a dalárda ilyen színvonalon áll. — Itt jelentem be az örömhírt, hogy **Csócsits feleségének** fiúgyermeké született. (Taps.)

Csócsits Lajos köszönetet mondott a jelöléséért. Mint elnök nem ígér semmit, de amit lehet meg fog csinálni. A gyűlésnek még a szikráját is irtsuk ki és a szeretet jegyében dolgozzunk, — hogy közös munkával elérjük azt

a színvonalat, amelyet el kell ér-nünk.

A távozóknak a kör jegyző-könyvi köszönetet javasol. Az ülés az elnök zárószavaival ért véget.

Vöröskeresztes kinevezések

Magyarország Főméltóságú Kormányzója dr. apatin **Fernbach Pétert** és vitéz **Kiss Istvánt** Magyar Vöröskereszt főmegbízottá, a **ajkai Nirsce Pál** m. kir. gazdasági főtanácsost, dr. **Márki-Zay Lajost**, gróf **Széchenyi Károlyt**,

báró **Urbán Pált** és **Rampacher Pált**, Magyar Vöröskereszt főmegbízottá, dr. nemes dr. **vödi Meixner Lászlót**, Magyar Vöröskereszt megbízottá kinevez-te.

Újra megállapították a borbélyipari legmagasabb kiszolgálási díjakat

A közellátási miniszter újra megállapította a borbélyipar legmagasabb kiszolgálási díjait, amelyek február 10-én lépnek hatálya. A rendelet a kiszolgálási díjakat aszerint állapítja

meg, hogy a borbélyiparosok melyik díjostálya soroltatják magukat. A rendelet a hivatalos lap pénteki számában jelent meg.

Megnyilik a Munkásfőiskola Debrecenben

Az utóbbi napokban a debreceni munkástársadalom és a munkás taglétszámmal bíró egyesületekben mind gyakrabban merült fel az a kérdés, hogy a Városi Népművelési Bizottság Munkásfőiskolát létesítsen. E mozgalmi törekvésekre figyelemmel a polgármester elhatározta, hogy a tanulmányi munkások művelődési szükségleteit evről-évre megismétlődő Munkásfőiskola keretében biztosítja. A polgármester által meghatározott keretek között a bizottság összeállította a Munkásfőiskola esti tanfolyamának munkatervét. A tanfolyam összes költségét Debrecen város viseli.

A Munkásfőiskola előadása a Fazekas Mihály Állami Gimnázium II. emeleti rajztermében lesznek hétfőn és csütörtökön este 6-tól fél 9-ig terjedő időben. A két-két elméleti előadást egy fél óra gyakorlati ismeret követi. A tanfolyam teljesen ingyenes s így a hallgatók még beiratási díjat sem fizetnek. A Munkásfőiskola vezetője dr. **Ember Ernő** állami gyakorlógimnáziumi tanár lesz. A Népművelési Bizottság előkészítő bizottsága a polgármester elnöklete mellett f. hó 19-én tárgyalta le a Munkásfőiskola munkatervét s az ott érvényesítendő politikai és világnézeti elveket a következőkben állapította meg:

Minden magyar szolidaritása, testvérisége, hűsége egymáshoz és a magyar földhöz, hűsége a kereszténységhez, istenbe vetett hit és bizodalom. A Munkásfőiskola keretében tehát semmiféle szélsőséges irányzat nem érvényesülhet.

Száz évvel ezelőtti gondolatok a házassáetról

A technika és kémia fejlődésével nagyot változott a világ minden más vonatkozású része, meg a családi élet is, valóban érdekes bepillantani a több, mint száz esztendővel ezelőtti élet emberek gondolkodásába a házassérol felől. Elavult, sárgult lapok-ról idézzük az alábbi gondolatokat:

A házasság az a jobb világbeli szép jelenet, legedesebb kötel, mely bennünket hazához és emberiséghez csatol.

A boldog, megelégedett házasság legbecesebb jutalma s kincse a csendes életnek.

Kazinczy azt mondja: „Boldog, ki megelégedve él a neki jutott áldással s ahol tőle kitélik, más-sal jót tesz, öröme virrasztja azt a reggel s kedves álom hoz ra az éj; de kétszer boldog, ki olyan hitvessé osztja fel örömeit, kit szépség ékesít s minden más dísz.”

Egy szép és erényes hölgyet zírni, annyi, mint igazán boldognak lenni; egy nemes, s ártatlan nőt szeretni s hű-höz hűen ragaszkodni, égi édelet. Vajha minden hölgy tudná és érezné, mit tegyen, megelé-gedve és tisztá öntudással egy szerencsésített, nemes férfiúnak karjai közt nyugodni.

HUNGARIA
filmszínház

Nagy Kátó francia vígjátéka:
Lángoló fiatalság
Szereplők:
Jules Berry, Georges Rigaud.
Előadások: 5 és 7 órakor.

METEOR
m o z g ó

Pénteken és szombaton 5 és 7 órakor **Karáczy Katalin** bírs szerepe:
Halálos csók
Partnerai:
Nagy István, Rajnay, Gre-guss, Pataky és Perényi.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g ó

Ma 5 és 7 órakor a különle-ges, lebilincselő, pazar ki-állítású magyar filmek:
Lejtőn
Főszereplők:
Szallágyi Szabó Eszter, Gre-guss, Timár és Páy Béla.

A koporsótól az oltárig...

Hogyan történik a szenttéavatás?

A napokban ünnepelte a magyar katolikusok Boldog Margit, IV. Béla király szentéletű leányának szenttéavatását.

Hosszu az út a koporsótól az oltárig, a szentéletű ember halálától szenttéavatásig.

Mi is az a szenttéavatás? A pápának ünnepélyes és családhozatalan kijelentése, amelylyel megállapítja, hogy valaki a megdicsőültek között van és tiszteletet az egyház számára előírja.

Amíg ez a kijelentés megtörténik, addig hosszú és tárgyilagos vizsgálataknak kell lefolynia, amely körülmények elbeszélései, életrajzok nyomán rekonstruálja a szentéletű ember életét és ezt a legbehatóbb vizsgálata alá veszi: valóban erényekkel ékes, szepitlen volt-e az élet és méltó-e arra, hogy követendő példaként a nagy tömegek elé állítsák?

Az egyházi hivatalos kivizsgálást szenttéavatási pörök nevezik, mert amint a bírói ítélet kimondása előtt minden körülményt számításba vesznek, ugyanúgy itt is, mindent, ami a szenttéavatás mellett, vagy ellene szól, alaposan kivizsgálunk.

Az „ördög ügyvédje”

Ezt a munkát a szertartások bizottsága végzi Romában. A szenttéavatandóknak vedői vannak, akik a világi élet pörében működő vádlóhoz hasonló szerepű vadló kifogásaival szemben védelmezik a szenttéavatás ügyét. A szenttéavatási pör vadlóját az „ördög ügyvédjének” nevezik, advocatus diaboli. A legapróbb részleteket figyelembe veszi és a szenttéavatás ellen felhozza. Egy szent szenttéavatási pörben például az „ördög ügyvédje” kifogásolta, hogy a szent életében tubakolt! A vedők védekeztek: a kor szokása volt s ezenkívül az orvosok ajánlották nátha ellen.

Ugyancsak a bizottság vizsgálja felül a szentnek tulajdonított csodákat. Legalább három igazolt csoda szükséges a szenttéavatáshoz, ezek a csodajelek ugyanis mintegy Isten igazolói, hogy az elköltözött szentéletű ember valóban Istennek tetsző életet élt s megdicsőült.

A szent győz az idő fölött

Egy történet a szenttéavatás rendezés módján. A rendkívüli úton történő szenttéavatás alapja az emberemlékezetre meghaladó tisztelet, amelyben Isten szolgálja már eddig is részesült s amelyet a szenttéavatás jóváhagy, sőt követendőnek ír elő. A rendkívüli módon avattak most szenttéavatást Margitunkat is. Itt a szent győz az idő felett. Hiszen e módon csak az avatható szenttéavatást a nép napjainkig terjedő hosszú évszázadokon át tisztelt szentként, akinek hősi fokban gyakorolt erényes életéről hihető érdemtelő történeti adatok maradtak rank és akinek csodátevő híre megszakítás nélkül az emlékeinkben. Mindezek a feltételek Szent Margit esetében olyan mértékben voltak meg, mint még egyetlen más úton szenttéavatottal sem — mondják a hivatalos akták.

A rendes úton történő szenttéavatás ügye többször megindult a szent halálát követő századokban. Bátyja, V. István, majd Károly Róbert, később Mátyás kérte szenttéavatást. A vizsálat megindult minden esetben, de a csodákról és a szent életéről felvett jegyzőkönyvek két esetben elégték, egy esetben pedig a kor zavaros viszonyai közötti elkallódtak. Egy ilyen elégtelt jegyzőkönyv helyett benyújtott póljegyzőkönyvet pedig V. Ince pápa mint hiányost visszautasított — ez is bizonyította a szenttéavatás pártatlansága és abszolút szigorúsága mellett, hiszen V. Ince is domonkosrendi szerzetes volt pápasága előtt, akárcsak Margitunk domonkos apáca.

Margit csodái

A jegyzőkönyvek, amelynek adataiból merített a Margit-legendát is, Fraknói Vilmos püspök történetiro munkája nyo-

mán a múlt század 80-as éveiben napfényre kerültek. Ebből látjuk, hogy számtalan csoda történt Margit sírjánál, nemcsak a betegek szabadultak meg a kórtól, egy halott feltámadt.

Ezért magyar népünk kezdetől fogva szentként tisztelte Margitot, a pápák pedig gyakorlatilag hivatalosan is megengedték Margit kultuszát.

A hivatalos szenttéavatás ügye századunk húszas éveiben vett döntő lendületet. P. Bole Kornél domonkos atya élete művészek szánta, hogy Boldog Margit szenttéavatási ügyét újra megindítsa s közel hét évszázad után be is fejeztesse. A sors írniája, hogy e napokban, amikor Margit szenttéavatásának ünnepségei zajlottak, P. Bole Kornél, a szent eszme munkáját súlyos betegség kötötte ágyhoz...

Milliók kérték a szenttéavatást

1937. június 1-én XI. Pius pápához Serebi hercegprímás, József főherceg és a magyar katolikusok vezetői levelet intéztek, amelyben kérték Oszentségét, hogy Boldog Margit szenttéavatási pörének megindításához adja meg az engedélyt. 658 kérés levél milliónyi aláírással érkezett egyúttal a pápához, mert nemcsak egyesek, de köztudottak, testvérek kérték a szenttéavatást.

A kérés levelek írói között ott van Kormányzó urunk hitvese is, Zita királyné és Ottó trónörökös Steenockerzelből, 1938. január 10-éről keltező kérték a pápától Margit szenttéavatását.

Nemcsak magyarok kérték a szenttéavatást, a felsorolásban találjuk Angelo Rotta pápai nunciuszt, Gillet domonkos generalist, Kokowsky lengyel érseket és az egész lengyel püspöki karát és egyformán szerepel Japán és Washington a levelek

A temetés elmarad, a „halott” él!

A debreceni szülészeti klinikán páratlan orvosi bravúrral életre keltek egy halottnak hitt gyermeket.

Az orvosi tudomány bravurjai között nem egy csodálatos határát megérintő esetet jegyeztek fel. A körházakban, klinikákon folyó heroikus küzdelemben, az emberi életért végzett lázas harcban olyankor egészen rendkívüli esetek történnek, melyek egyben szép példák adják az orvosi lelkiismeretességnek, tudásnak és annak a mindent megértő akarathoz, melyet még a halál küszöbén sem adnak fel az orvosok. Számtalan olyan epizódot lehetne felhozni, melyek a lét és nemlét nagy titkait kutató orvosok szinte hihetetlenek látszó eredményeit mutatják fel.

A debreceni szülészeti klinikáról az utóbbi időben kikerült apoltak egy ilyen rendkívül érdekes esetről beszélni, mely a múlt napokban történt.

A klinikára beszállítottak egy asszonyt, akinél időszerű szülési fájdalmak léptek fel. Meg is született a gyermeke, aki azonban életképtelenségű látszott, annyira, hogy bár az orvosok mindent elkövettek, az ilyenkor szokásos kísérletek hasztalanul látszóttak és a koraszülöttnél már szinte a végzés is megszűnt. A héthónapos született gyermek menthetetlennek a halál teljes bekövetkezettnek látszott. Anyára, hogy a kislány halálát jelentették is a Köztemetőnek, ahol a temetés időpontját is kifüzték és Csurka temetkezési intézet is megtette a szükséges intézkedéseket.

Az orvosi akarat és lelkiismeretesség azonban még akkor sem adta fel a harcot. Orákkal a halál látszólagos bekövetkezése után is folytatták a szülészeti klinikán azokat az eljárásokat, melyek az életképtelenségű látszó koraszülött csecsemők esetében olyan eredménnyel jártak. És a fáradhatatlan kísérletek eredményre vezettek. A csecsemő légzése egyszerre érzékelhető volt, a meleg burában a gyermeknek egyre több jele mutatko-

DEBRECZEN 5 OLDAL

1944. I. 21.

keltezésén.

Kallay Miklós miniszterelnök 1943 januárjában intézett a pápához levelet. A budapesti Pázmány Péter tudományegyetem és a szegedi Ferencz József tudományegyetem is kérte a szenttéavatást a debreceni Misasszonyunkról nevezett iskolanevekre is.

XII. Pius pápa, elődjéhez hasonlóan magaéva tette a szenttéavatás ügyét, miután még 1938-ban, a budapesti eucharisztikus kongresszus alkalmával tájékoztatta magát a szenttéavatás ügyének állásáról.

A pápa megadta a pör újrafelvételére az engedélyt, a szent életére, a csodáira és tiszteletére vonatkozó adatokat feltérjesztették a domonkosrend szenttéavatási ügyvivőjének, P. Lenzzeli Benedeknek, aki feldolgozva a szertartások bizottságának adta át. Ez az iratok átánulmányozásával megbizta történelmi és szenttéavatási szakosztályát, ezek véleménye a bihorosok teljes ülése elé került. Tizennyolc bihoros fejtette ki itt álláspontját s szavazattal döntöttek el az ülés végleges határozatát. Az ülés eredményéről a szertartások bizottságának elnöke értesítette a pápát, aki érezt megfontolás után határozott s kiadta a rendeletet a szenttéavatási okirat (bulla) kiállítására. Boldog Margit szenttéavatási bullája aláírásával vált.

A szenttéavatás újabb időben ünnepi külsőségekkel jár. Első nyilvános tiszteletben a szentek a római Szent Péter templomban részesülnek. A pápa jelenlétében felolvassák a szenttéavatási szöveget, a szenttéavatásról szóló bullát s amikor a bullának azt a részét olvassák, hogy a pápa a szentek sorába iktatja Isten szolgáit, akkor lehull a szentély oltárképéről a fehér lepel s ott áll ezernyi reflektor fényében az egyház új szentje.

E külső ünnepek a háború utánra maradtak. Addig a magyar katolikusok lelkeiben ünneplő új szentjét Szent Margitot.

toktartás sűrű, áthatolhatatlan függönye veszi körül. Kerülő úton, a személyzet körében azonban itt is megerősítették a hírt azzal, hogy mikor a csodálatos életmentés híre megtudták a betegek, ápoltak, szinte egyöntetűen szurkolt mindenki a kis Gergely Margit életéért és nagyon boldogok voltak, mikor meghallották, hogy most már valószínűnek tekinthető a csecsemő megmaradása.

Amikor az újságról érkeklődött, még akkor is remegő hangon örömtől túlfárado szavakkal beszélt mindenki az esetről.

Arról, hogy életben maradt egy kis gyermek, akii halottnak hittek. Életben maradt ebben a korban, amikor olyan sokan halnak meg egyik napról a másikra, akikről még azt hiszik, hogy élők.

Es arról, hogy egy csodálatos esettel több val a világon.

Bácskai történetek

I. BOR

Mindenekelőtt azt óhajtom lejegyezni, hogy az alább következő apróságokat meg a régi, hogy úgy mondanám: bekebeli Bácskából hoztam magammal, mint diákori emlékeket.

Diák — asszintén szóva nem tegnap voltam, nem is tegnapelőtt és így bácskai éreztéseim jobbakban meg az első, ugynevezett „kis világháború” előtti időkben származnak. Aból a boldog, zavartalan, talán kissé felelőtlen korszakból, amelyben a bácskai emberrel az a szöveg járta, hogy tömegtelen sokat íszik ugyan, de olyan, mint a japán papírhisz mely arról nevezetes, hogy földrengések alkalmával csak inog, inog, de soha semmi egyéb baja nem történik.

Nos, ebben a sokat kárhoztatott de azért valahogy mindig csak visszatért, hirtű kedvességű bácskai világban nagy köröndözött rúdazott egyszer P. báro, a közsémet bácskai földbírtokos. A vadászati előkelő vendége: J. főherceg nagy élvezettel szopogatta a vadászvacsora után felszolgált kellemes, könnyű homoki vinkót és érdekeltvé kérdező:

— Mondja, kedves báro: lehet ezt a bort kapni külföldön is?
— Ezt — sajnos — nem, Fenség. Mert ez a bor nem exportképes.

— Miért? Megtörök az úton?
— Nem török ez. Ugyanílyen az ize, színe, zamata, ha akár Stockholmgig gurigázák is, hordóban.

— Nem értem. Akkor miért nem exportképes?
— Hát csak azért Fenség — mosolygott bizontos bajusza alá a báro —, mert ami ebből terem azt rendszerint mi magunk izzuk meg.

2. SZALLODA

Volt ebben az időben Szabolcsán, a Bácska szívében, egy szálloda. Igen jöhírű szálloda volt, régi, kőkézdelt és egész furcsán aranyos hangulatú. A szálloda vendégei szinte mindig otthonukat szerették benne, a tulajdonossal tegeződtek, a pincéreként úgy hívták, hogy Jani bácsi, Gazi fia, satöbbi.

Ebbe a szállodába egyszer egy bácskai viszonyokkal nem eléggé ismerős, külföldi úr érkezett. Es

Hírek az Árpád-téri egyházzrészéből

Január 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a templomban választó gyűlés lesz. Választásra kerül az egyházzrészi tanács 6 tagja közül 30 a következő 6 évre szóló megbízással.

Téli Tökere befolyt adományok közül az egyházzrészi pénztár a következőket nyugtatza: Adományok 42 P 63 f. NN Varga Gábornak koszorúmegváltás 10 P Egy református anya 50 P. Mocsár Csaba Kálmán 10 P. öz. Pásztor Tarjáné 5 P. Több adomány 48.10 P.

Nagy érdeklődés előzi meg a január 30-án délután 5 órakor kezdődő templomi ünnepélyt. Dr. Makkai Sándor professzor ünnepi beszéde mellett az ünnepélyt zené műsora is igen kíválóan ígérkezik a felemelő ének- és zongoraszámmal. Az ünnepélyt az egyházzrés és a Nőszövetség együttesen rendezi a Téli Töke javára. Jegyek nem lesznek, önként adakozhat mindenki s ezt előre is köszöni az egyházzrészi pénztár.

A Leánykör összejövetele vasárnap délután 3 órakor van a Leányköri Otthonban. Szilágyi Julia vezetésével. A fiúk összejövetele kedden délután 6 órakor lesz a lelkes

— a jelek szerint — nem volt vele teljes mértékben megelégedve. Kissé zsörtöltődös hangulatban vona felelősségre Feri bácsit, a szálloda tulajdonosát.

— Mondja kérem, hogy lehet az, hogy ebben a házban — amit nekem igen kitűnő ismerőseim ajánlottak — olyan jól lehet enni is, inni is, de az ágyak olyan komiszak, hogy egész éjjel le nem hunyam a szememet?

— Annak nagyon egyszerű a magyarázata, uram — felelte aratlan arccal Feri bácsi. — Mi ugyanis itt a Bácskában enni is szoktunk, inni is, de lefeküdni nem szoktunk soha.

3. HUMOR

A bácskai humor egészen létezőleg jellegű. Kicsi vad, zabóllant, néha még erőszakos is, egyszerűen idegenek számára olykor merőben érthetetlen.

Volt például egy bácskai bokator, aki bement egy óriási, lovári szerzem- és gazdasági gépkereskedésbe, először egy óra hosszat alkudozott egy csapló gépre, aztán azt mondta, hogy ne haragudjanak, de ez neki egy kicsit drága, adjanak inkább egy kávédarálót.

Ugyanez a barátom meglátta a Kossuth Lajos utcán egy csinos leányt. Megtetszett neki, meg akart ismerkedni vele, e célból odalépett mellé és rákiáltott:

— Haragszik maga rám?
— Nem! — felelte a meglepett újú hölgy.

— Hát ha nem haragszik, akkor miért nem szól hozzám egy szót se?

Uram, tudom, hölgyeim és Uraink: mennyiben tudja Önök élvezni és értékelni ezt a fajta humorot. De azon se csodálkozom, ha egyáltalán nem tudnak. Mintaképp erre a barátomra a saját, verszerinti nagybátyja is azt mondta egyszer, végső és kétségbeesett elkeseredésében, hogy:

— Sehogy se tudok tisztába jönni ezzel a Jenővel. Mert ha egy király azt akarja, hogy koldusnak nézzék — azt értem. Az is értem, ha egy koldus azt szeretné, ha királynak nézzék. De hogy miért akarja egy ördög, hogy örülnek nézzék — azt soha nem fogom megérteni.

Zsigán István.

hivatalban. Tariska Zoltán vezetésével.

Vasárnap-iskola vasárnap délelőtt 9 órakor van a Rakovszki utcai iskola I–IV. osztályára számára 2 csoportban Pásztor Ilona és Szász Kató vezetésével.

Levéltitok megsértése miatt tettek feljelentést a rendőrségen

Makai Józsefné, Vár utca 12 sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, levéltitok megsértése miatt. Makainé előada panaszában, hogy legutóbb a közzétárt kormánybizottságtól érkezett egy fontos tartalmú levele, mely mire kézhez került, fel volt bontva és azt valaki elővashatta.

A rendőrség erélyes nyomozás indított a levéltitok megsértésének kézrekerítésére.

— Nápolyban a tifuszesetek száma január 10 óta 464 volt. Naponta 20–30 megbetegedés történik, de a halálozási arányszám csökkent.

— A gibraltári kikötőbe három angol kórházból érkezett be és onnan tovább jutulnak az olasz hadszíntér felé.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálatát január 15-én reggel 8-tól január hó 22-én reggel 8 óráig: **ARANYANGYAL**, Plac u. 50, telefon: 28-55 sz. — **REMÉNY-SÉG**, Csapó utca 22, tel. 14-21. **SZENTHÁROMSÁG**, Homokkert, Szabó Kálmán utca 14 sz. telefon: 17-09. — **SAS**, Hatvan utca 66, telefon: 39-19 szám.

Ne keresd a boldogságot

Ne keresd ember a boldogságot, A nagy világ nem adja Benned el Az igénytelenségben találsz És lelked mélyén, ha az hóféhér.

Látod, mennyire derűs a gyermek, Mert lelke tiszta, nincs rajta salak...

Orulni tud a zsenge fűszálnak S Te azért élsz, hogy nagygnak lásd magad!

Nagynak lásd és más is nagygnak lásson!

A hiúságod glóriát akar És amikor eljön a halálod: A föld mizzenkét egyformán takar.

Wagnerné Szűts Adél

Dr Csáky Sándor tanácsnok, akit a belügyminiszter Pestszenterzsébetre tanácsnokká kinevezett, miután megjelent a hivatalos lapban is a kinevezése, bejelentette, hogy új állását elfoglalja. Kérte dr Kölesy Sándor polgármesteről debreceni szolgálatát alóli felmentését és amint ez megtörténik, azonnal elfoglalja Pestszenterzsébetben állását. Ez előreláthatólag a jövő hét elején történik meg.

Doroszlai Mihály magyar görögkeleti nagyprépost, a magyar görögkeleti egyház egyik alapítója és egyben első szegedi plébánosa kedden Budapesten 42 éves korában meghalt. Vasárnap temetik Szegeden.

Esküdtél, Dr. Zs. Fekete András, a főispán most nevezett ki díjas közigazgatási gyakorlóknak, tegnap délelőtt. Rásó István előtt és dr. Uzonyi Barna főjegyző jelenlétében letette a hivatali esküt.

Zöldkereszt népelemezési előadónői tanfolyam. Március 1-én Budapestten hathónapos élelmész-technikai tanfolyam kezdődik. A tanfolyamra február hó 28-ig lehet jelentkezni. A tanfolyam elvégzése és a vizsga sikeres letétele élelmészeti nagyjűzemet (pl. gyógyfürdő, gyógyintézet, internátus, stb.) vezetésére, valamint népelemezési tanfolyamok vezetésére képesít. Akik a tanfolyam iránt érdeklődnek, részletes felvilágosítást kapnak a m. kir. tiszti főorvosi hivatalban (Simonffy-utca 1/a) a hivatalos órák alatt.

A KIE rendkívüli közgyűlést ar. folyó hó 28-án este 8 órakor a Plac-utca 36. szám alatti központjában. A közgyűlés tárgya a főtitkári munkakör beöltése.

Báró Jeszenák Gábor pozsonyi prépost-kanonok, a kiváló egyházi író azon a véleményen van, hogy Szent Margit ereklyéinek egy részét nem égeték el, hanem azok ma is a pozsonyi klarisszák kriptájában vannak befalazva. Az ereklyék után most kutatás indul meg.

A Szeretetszövetség bibliaköre ma délután 5 órakor a Teleki-utcai árvaházban összeüvöltet, melyre az érdeklődő testvéreket szeretettel hívja és várja a vezetőség.

Meglopták a vasuti kocsiában Gábor Julia Vöröskereszt-ápolónő, hajdúszovátai lakos Ziláhról Debrecenbe utazott. Utközben a vasuti kocsiában ismeretlen tettes ellopja retiküljét, melyben igazolványai, fényképek és pénztárcája volt 150 pengővel.

A perecdülő: anyagilkos végrendelet-írójának nyolchónapos büntetését helybenhagyta az ítélőtábla

A perecdülő, megdöbbentő kegyetlenséggel végrehajtott anyagilkosság egyik mellékhatása az az okirathamisítási bűnyű, melynek vádlottja Kiss Sándor Széchenyi utcai lakos volt. Csirkés Péter, aki heteken át készült anyja meggyilkolására, Kiss Sándorral iratta meg egyik Hatvan utcai korcsmában azt a hamis végrendeletet, amelyikben édesanyja minden vagyonát ráhagyja. A vizsgálat során kiderült, hogy Kiss nem tudott Csirkés Péternek gyilkossági tervéről, így okirathamisításért került a vádlottak padjára. A kir. törvényszék néhány hónapja tárgyalta ezt a bűnyűvet és

akkor nyolchónapi börtönre ítélte Kiss Sándort. Fellebbezés folytán a debreceni ítélőtábla elé került az ügy, mely azon a tárgyaláson, amikor Csirkés Péter törvényszéki élelőfogytiglani fegyházbüntetését megváltoztatta és az anyagilkos halálra ítélte, Kiss Sándor nyolchónapos börtönbüntetését jóváhagyta.

Az ítéletet tegnap délelőtt hirdette ki előtte a debreceni törvényszék Jóna-tanácsa. Kiss Sándor nem nyugodott meg az ítélőtábla ítéletében, hanem perorvoslattal élt, így ügyében végső fokon a Kuria fog dönteni.

Szűk Ödönne temetése. A város úri társadalmának rendkívül nagy részvétel mellett helyezték örök nyugalomra csütörtökön délután szerencsi Szűk Ödönne szül. Jenői Szabó Anikó úrnót. A köztemető díszravezetője természetességig megöltötte az előkelő gyászközönséget, melynek soraiban ott láttuk a debreceni postai igazgatóság vezetését és tisztikarát, a helyi önkormányzat számos tagját és igen nagyszámú társadalmi előkelőséget. A ravatalra közel félszáz koszorút és igen nagyszámú csokrot küldtek. A gyászszertartás a Kossuth Dalkör gyászdalaival kezdődött. A ravatal felett dr. Farkas Pál ref. lelkes mondott emelkedő szellemű, magasszárnyalású imát. Az ima után gyászkoosira helyezték a nehéz tölgyszakmát és a sírhoz kísérték, ahol a lelkes újabb imája után a sírba bocsátották és a dalárda gyászdalaival mellett elföldelték a koporsót.

Párisból jelentik, hogy Barbea közelében kiköltött a toulousi gyorsvonat. Az első jelentések szerint 20 halottja és 90 sebesültje van a szerencsétlenségnek.

Hármas ikrek születtek Szilágyosmlyón. Józsa B. Istvánné egyszerű földműves asszonynak a napokban hármas ikrei születtek, még pedig három fiúgyermek. A nyolcgyermekes anyának még három fiúgyermek van a hármas ikrek kivételével. Miután nagyon szűkös körülmények között élnek, a nemvárt arányú szaporodás nagy gondot okoz nekik. A szilágyosmlyói Négyzet lelkes vezetői és Szilágyosmlyó magyar társadalmának azonnal segítségére sietett a hármas ikrekkel megajándékozott anyának. Babakelengyét és pénzügyi segítséget adtak a kórházban fekvő Józsa B. Istvánnénak. Hír szerint a három iker fiú keresztapapapáját báró Jósika János, Szilágy megye főispánja vállalja el.

Elítéltek két vasuti szakrát. Szojka József és Fekete László debreceni alkalmi munkások lopás vétségével vádoltan állottak a debreceni törvényszék előtt. A vád szerint Szojka és Fekete megfigyelték, hogy mikor folynak kikapcsolások a nagyállomáson és egy óvatlan pillanatban az egyik kocsirol 26 kilogramm zöldség nemit emeltek. Beismerő vallomásuk után a törvényszék Szojka Józsefet két hónapi fegyházra, Fekete Lászlót pedig három heti fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Elsikkasztotta a kölcsönkért zsákot két hét börtönnel sújtották. Sas Benjámint Budapesti lakos csalás büntetésével vádolva állott Trásy András törvényszéki bírótól. A vád szerint Sas Benjámint több egyénnel korpát kiadott eladásra, majd mikor vevőt talált, kijelentette, hogy csak úgy tudja a korpát szállítani, hogyha zsákot kölcsönöznek számára. A gyanútlan vevő több zsákot is adott a vádlottnak, aki azonban a zsákot elulajdonította. Beismerő vallomása után a törvényszék Sas Benjámint jogerősen hét hónapi börtönnel sújtotta.

Hét havi börtön a lopott gépszijért. Hadházi Béla és Nádijuláné derecskei napszámosok lopás büntetésének vádjával állottak Trásy András egyes-bíró előtt. A vád szerint Hadházi Sárándon lefeszítettek egy kamarát és onnan nagy mennyiségű gépszijot loptak. A törvényszék a bizonyítási eljárás után mindkét tőjüket bűnösnek mondta ki a terhükre rótt tett elkövetésében és Hadházi Bélát hét havi börtönnel, Nádijulánét pedig, mint testtársat két hónapi fegyházzal sújtotta. Az ítélet jogerős.

Meglopta gazdáját, majd bosszúból betörté annak ablakát egyhónapi fegyházát kapott. György Juliánna 29 éves bejárónő lopás, egyrendbeli inga lanrongálás és hatóság félrevezetése vétségé miatt került Trásy András törvényszéki bírótól. A vád szerint György Juliánna Csurka László temetkezési vállalkozónál volt alkalmazásban, s egy ízben takarítás közben Csurka László kabátjából 90 pengőt ellopt. Más alkalommal Csurka László kislányától csente el pénztárcáját, ismét máskor egy lepődő tulajdonított el. Mikor gazdája rájött, hogy György Juliánna nem megbízható, elbocsájotta szolgálatából. A vádolt ekkor egy éjszaka bosszúból betörté Csurka László lakásának utcai ablakát. Csurka László elfogta és átadta a legközelebbi rendőrnél. A rendőrségen György Juliánna hamis nevet mondott be. A turpiságra azonban hamarosan rájötték és György Juliánna ellen hatóság félrevezetése miatt is vádat emelt a királyi ügyészség. A tárgyaláson a vádolt tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, azonban a bizonyítási eljárás a vádat igazolta és a törvényszék György Juliánát a vádbeli cselekmények elkövetéséért egyhónapi fegyházzal sújtotta. Az ítélet jogerős.

Zsidó istentiszteletet rendje a statusquo izr. templomban: Pénteken este mindkét templomban 4.15 órakor. Szombaton reggel mindkét templomban 7. Szombaton délelőtt a Kápolnási utcában ifjúsági 10. szombaton délután a Kápolnási utcában ifjúsági 3. szombaton délután mindkét templomban 3.30, szombaton este mindkét templomban 5.10. Köznap reggel mindkét templomban 6.30, köznap este mindkét templomban 4.35. Kedden jóm Kippur Kátán a Kápolnási utcai templomban déli 12 órakor. Kedden jóm Kippur a Deák Ferenc utcában délután 4 órakor. Gyertyagyújtás pénteken este 4.10. Szombaton az új zsinagógai honnap (sövát) kihirdetés. Róschódés újhold szerdán Csütörtökön mincha előtt tóramagyarazata a Kápolnási utcában. Zsidó szabadiskola. Szombaton este zsidó regény. és dráma-hősök II. Kardos Pál. Szerda: A szentírás az újabb ásatások tükrében II. Vetített képekkel. Mező István Istentiszteletet ideje az orth. izr. templomban: Pénteken délután 4.17 órakor. Szombaton délelőtt 8 délután 3.30 órakor. Szombat kezdete 4.07, kimenetele 5.18 órakor.

Király Gyula kir. ügyész és Sáfár Olga esküvője

Előkelő fényes esküvő színtelyle volt csütörtökön délelőtt a Kossuth ucai ref. templom. Dr. Király Gyula kir. ügyész és Sáfár Olga urleány, dr. Sáfár László tanácselnök leánya esküdtek egymásnak örök hűséget.

Az esküvőn ott láttuk Debrecen város úri társadalmának számos tagját, dr. Mező Sándor főügyész-helyettes, kir. ügyészségi elnökkel élén a kir. ügyészség mindazon tagjai, akiket hivatali elfoglaltságuk nem akadályozott, dr. Fábri Antal járásbírói elnök, dr. Pogány Béla törvényszéki bírót, és másokat.

Az esküvői szertartást dr. Farkas Pál református lelkipásztor vezette, szép beszédet intézve az ifjú párhoz.

A menyasszony tanúja dr. vitéz Kovács Elemér kuriai bírót, a vőlegényét dr. Poroszlai László városi tanácsnok volt.

Előzőleg a polgári esküvőn dr. Deák Sándor anyakönyvezető vezette a házasságkötést.

Schlurhoff Helmut előadása a Német Tudományos Intézetben. A Német Tudományos Intézet első félévi nyelvtanfolyamai a napokban befejeződnek, ez alkalomból szombaton délután 5 órakor az intézet vezetősége záróünnepélyt rendez, amelyen Schlurhoff Helmut egyetemi lektor tart vetített képes előadást Ennek keretében szép német tájakat és városképeket mutat be. Az előadás után teast lesz. Erre az intézet tagjait a vezetőség ezúton is meghívja.

Meglopta az alkalmazottját. Özv. Zöld Lászlóné Mester utca 31 szám alatti lakos feleletést tett a rendőrségen fiatalkorú háztartási alkalmazottja ellen, akit január 15-én fogadott fel és két nap múlva észrevette, hogy szekrényéből ruhákat, kabátokat és két pár cipőt összezsomogott és el akarta vinni. A tettenért lányt nyomban elbocsátta és csak másnap vette észre, hogy nagyobb értékű ágyneműje ishiányzik. Károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Lelepták újjáról az aranygyűrűt. Erdézi József, Beresényi utcai lakos, bádósgosseg az elmúlt esz egyik vendéglőben szórakozott barátival. Ittas állapotban tartó hazafelé és utközben egy hozzácsatlakozó férfi lelepta újjáról az aranygyűrűjét 200 pengő értékben.

Egy elzűbölt uritiú és egy ékszerészegéd szélhámosa a hamis ékszerekkel

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Budapestten elfogtak egy cigányasszonyt, aki rézből készült jegygyűrűket adott el, mintha aranyból készültek volna. Most két férfit jelentelek fel a rendőrségen, akik szintén rézből készült ékszereket árusítottak, mint aranyat.

A rendőrség elfogta Bazsó Károly 33 éves rovtomultú ékszerészegéde, akit az alvilágban Lucifer néven becéznek. A másik szélhámos Tótiusz Ervin 25 éves textiltchnikus, egy ismert nő orvos érettségizet, fia. Szülei hat esztendővel ezelőtt Franciaországba utaztak, a fiatal fiú rossz társaságba került és csakhamar elszüllyedt az alvilág alakjai között, akik Mefistónak nevezték el. A két szélhámost letartóztatták.

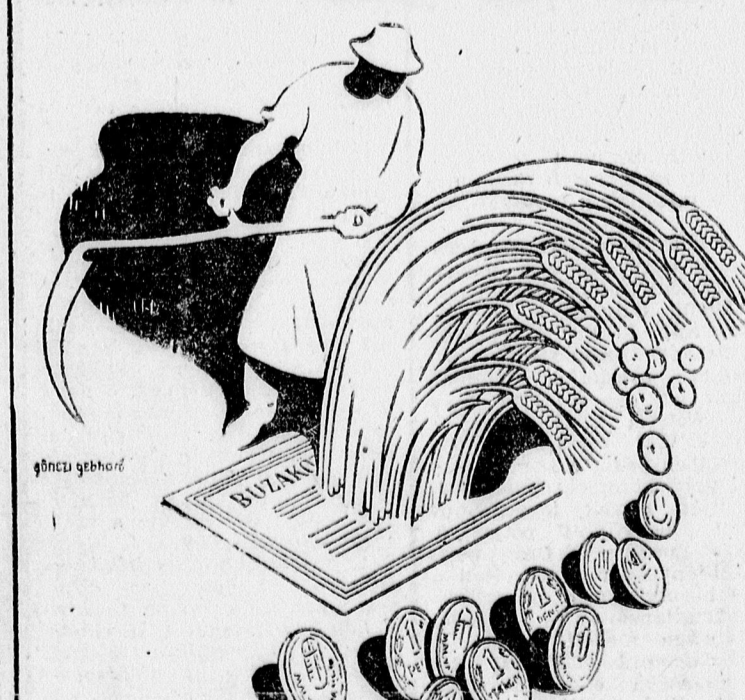
A részeges férjet 30 fejszecsapással megölte az asszony

Bácsis enyivány községben öszszetörti kerékpár mellett arccal a földreborulva holtan találták Csizmár Antal gazdálkodót, akinek a feje volt összeroncsolva. Előbb azt hitték, hogy balálos kerékpárszerencsétlenség történt, de mivel súlyos sebek borították, a esendőrség nyomozást indított. A lakóiban vérnyomokat találtak. Rövid vállalat után a gazdálkodó felesége bevallotta, hogy férje állandóan részegeskedett, kedden éjszaka kiirtással fenyegette családját, melyre fejszével támadt, ő azonban kikapta kezéből a fejszét és férjét agyonverte. Kényszerítette el-sanyját, hogy a holttestet az országútra cipelje, majd az összeórt kerékpárját is mellé tették. Hazatérve felsurolta a konyhát, amely csupa vér volt, ez lett a veszte. A boncolás során megállapították, hogy Csizmár 30 fejszecsapás érte. A gyilkos asszonyt és anyját letartóztatták.

Ellopott két darab öjven pengőst ismeretlen tettes Di-trich Tiborné. Kút utca 54 szám alatti lakos hálószobájának éjjeli szekrényéből.

Besurranó tolvaj 200 pengő értékű ruháneműt, féhéruműt, szövetet és szappant lopott Szepesi Józsefné gyári alkalmazott neje, Vigkedvő Mihály utca 8 szám alatti lakásából

A BUZA A MAGYAR FÖLD ARANYA

VÁSÁROLJON BÚZAKÖTVÉNYT!

Milyen idő lehet még januárban?

1921-ben volt utoljára ilyen enyhe télünk, mint a mostani

A telet a január jellemzi. A hőmérséklet évi járásának legmélyebb pontja január 15—23 és 25-ére esik. Az átlagos havi középhőmérséklet —1 és —2 fok között van (1000 méter magasan —5 fok). Ilyen hőmérséklet eloszlásnak van a legnagyobb valószínűsége, de óriási különbségek lehetnek, amelyek a január szokatlan zordságában, vagy feltűnő enyhességében nyilvánulhatnak meg.

A leghidegebb januárt 1893-ban érték át, amikor a havi középhőmérséklet Budapesten —9, az Alföldön —11 fok volt. Egész hónap alatt fagyott alatt maradt a hőmérséklet és a déli órákban sokszor —10 foknál hidegebb volt. A nagy hideghullám Dél-Európára is kiterjedt. Flumét például a hó és fagy napokig elvágtatta a külvilágtól. Országsszerte rengeteg áldozata volt a kegyetlen hidegnek. Sokáig emlékeztet volt az 1893-iki január. Ugyancsak rendkívül hideg volt 1901, 1914 és 1919 januárja. A nemrégiben átért 1940-es januárja is kitűnt zordságával. A hideg akkor messze Dél-Európában is éreztette hatását. Vigasztalásul szolgálhat azonban, hogy nem a nagyon hideg januárok vannak túlsúlyban, hanem éppen ellenkezőleg, a szokatlanul melegbek gyakoribbak. A legmelegebb január 1921-ben köszöntött ránk, amikor a középhőmérséklet +5

fok volt. Január 1-től 25-ig nem süllyedt a hőmérséklet a fagypontra alá.

A régi időkben számtalan igen enyhe januárról tudunk, 1189 januárjában virágoztak a fák, 1289 januárjában számocát lehetett szedni, 1302 januárjában az őszszesz gyümölcsfák virágban állottak stb. 1893 januárjában időjárásunk Szentpétervár időjárásához hasonlított, míg 1921-ben pedig Madridéhoz. Ilyen szélsőségekre számítani lehet. Természetesen a különbségek akár az egyik, akár a másik véletle történetek, kedvezőtlenek és hatásuk néha katasztrófális lehet. Nagyon hideg január általában minden évtizedben csak egyszer fordul elő, így 1888, 1893, 1901, 1914, 1929, 1940-ben. Érdekes, hogy nagyon hideg januárok voltak 1801-től 1911-ig.

Január időjárására az alacsony hőmérsékleten kívül jellemző még a gyakori esős északkeleti szél. Sok a viharos napok száma és gyakoriak a hóviharak, hófúvások, 1940 január 23-án olyan hatalmas hóvihár dühöngött, hogy az országjáró hetekig járhatatlanok voltak a vasúti közlekedés is megbénult. Az északkeleti szél Szibéria hatalmas hómezőiről szállítja hozzánk a kegyetlen száraz hideget. Ilyenkor mondja találóan a székely, hogy „Hazájából fúj a szél”.

Néhány szó a férfiruha kíméléséről

Most, amikor a szövet nemcsak drága, de a jó szövet szinte nem is lehet beszerezni, időszerű beszélni arról, hogyan kell megkímélni a férfiruhat. A ruha kímélésétől, helyes kezelésétől nagyon sok függ és a ruha használhatóságának idejét megkészszereshetjük.

A legelső dolog a rendszeret, az öltönyt nem kell dobálni az esti vetkezeskor, nem szabad gyűrni, mert ezzel úgy rontjuk a ruhát, mintha fizetnénk érte. A ruhát éjszakára felakasztva kell elhelyezni vagy a szék támlájára, vagy a kabát és nadrágtartóra. Gondosan kell hajtogatni, hogy éjszaka a ruha saját súlyától „vasalódjon” a napi gyűrődés, használat után. Az ilyen módon használt ruha tovább tart és nem kell annyiszor vasalni. A legkíméletesebb anyagból készült ruhának is ártalmatlan a sok vasalás és a szövet nem bírja a hőmegegrőlést. Sok helyen jó meleg vasalóval gyötrik a ruhát, különös gondot a nadrág élét vasalják és az eredmény az, hogy bár a nadrág még használható lenne, de a vasalás következtében kikopik, kék a nadrág éle. Minden erős vasalás után gyengül a ruha anyaga, csökken az ellenálló képessége.

A könyök és a nadrág jellegzetes kopásából következtetni lehet a foglalkozásra. A kabát meg azt is elárulja, hogy ki telefonál sokszor. A kopásnak legjobban ki van téve a térd, mert a nadrág itt nemcsak a járásnál, hanem az üléseknél is kopik, feszül, surlódik. A nadrágot a térdkopástól nagyon egyszerűen lehet megvédeni. A nadrág térdrészebe belül egy kopást, kitérővel akadályozó vékony bélelt kell elhelyezni. Sokan azzal teszik hamar tönkrel a nadrágot, hogy nagyon hosszúra szabatták és a nadrág aljával seprük a járdát és ezzel kirojtódnak. A nadrág alsó széléhez mindenkor koptatót kell varratni, hogy az erős anyagból készült szalag a kopást gátolja.

Az anyag teljes elhasználását a kifordítással tudjuk elérni. A jó bélelt ruha kifordítással még egyszer annyi ideig tart és ma a szabók olyan ügyesen tudják kifordítani a ruhát, hogy alig lehet észrevenni. A műstopolók beszövik saját szálával és csak alapos szemlelgetés után lehet észrevenni, hogy a ruhát kifordították. Tekintettel arra, hogy a nadrág kopik el hamarabb, ajánlatos két nadrágot csináltatni és a mellényt meletve.

Vigyázni kell a zsebekre, nem szabad tele tölteni, hogy púposodjanak, kopjanak. Ha kosás

van a zsebeknél, vagy a gombolásnál, azonnal javítani kell és nem kell megvárni, míg csak foltozással lehet javítani. A gombok felvarrásával is vigyázni kell, sok helyen a gombot úgy varrják fel, hogy a szövetnek csak a felső rétegén öltik át a fűt és nem varrják keresztül. Ilyen módon hamar kiszakad a szövet, leszakad a gomb. Ahol több ruha van, legjobban takarékoság a változó öltönyviselés, ezzel meglehet hosszabbítani a ruha élettartamát. Rossz tulajdonság hogy megszokja egyik öltönyt és azt hordja, míg teljesen elnyövi. Ha váltakozva hordja a ruhát, mindig van jókarban lévő ruhája.

Bőles tanácsként fogadjuk el azt is, hogy munkából hazatérve, a kimenő, utcai ruhát ne használjuk odahaza. Akad hazi kabát, vagy más, utca fel nem vehető kabát, odahaza az is jó és így naponta csak néhány órára is megkíméljük a kopásos a jó ruhánkat. Hamarosan számíthatjuk, hogy mennyivel tovább tart.

Erdemesebb több figyelmet szentelni a ruhának, mert az árak egyre nagyobbak lesznek. Az apróhirdetésben olvastuk a napokban, hogy egy gyapjú férfiruhat közepesmetre 1600 pengőért kínáltak eladásra. Ezekkel az árakkal nagyon kevesen tudnak ma megküzdeni és ezért kell ráterni a kímélésre és helyes ruhakezelésre.

Üzenetek a frontról

Zovák István honvéd, Katona Imre ővezető, Kertész Miklós honvéd és Prokáz József ővezető az F/756 tábortól postaszámra ezúton küldik megmagyarázó üzenetüket és szeretők esküjüket debreceni, valamint balmazújvárosi, földesi, hajdúszoboszlói és hajdúszovátai hozzátartozóiknak. A felsorolt bajtársak kéri az itthoniakat, hogy ne aggódjanak értük, mert hála Istennek a legjobb egészségben vannak. Sok levelet várnak és szeretneikre sokat gondolnak a messzi idegenből.

Ormos András zászlós a K/558 tábortól postaszámra megmagyarázó üzenetét és szeretők esküjét küldi Hajdúnánáson lakó családjának. Kéri családját, hogy ne aggódjanak érte, mert a legjobb egészségben van. Sok levelet vár.

Rostás Gyula ővezető a K/515 tábortól postaszámra megmagyarázó üzenetét küldi szüleik és testvéreinek. A csomagot köszönettel megkapta. Sok levelet vár és szeretők esküjét küldi.

A csatorna iszapjából gépkocsi hajtásra alkalmas gázt termelnek

A fővárosi csatornákból leüleptik az iszapot, gépekkel teljesen zárt vasbetontartályokban rothasztják és így 70 százalékos metánt tartalmazó, hateres kalóriás gázt fejlesztenek. Naponta mintegy ötszáz köbméter csatornaiszapból 4000 köbméter gázt fejlesztenek. Ezzel fedezik a csatornaszivattyútelep egész energia szükségletét.

Ezzel a módszerrel megóvják a Duna vizét a teljes elszennyező-déstől, rendkívül értékes trágyát állítanak elő és a gázfelesleget gépkocsik hajtására alkalmas sűrített gázt állítanak elő, melynek értéke a mai benzín árak mellett évenként félmillió pengő. Az iszap elgázosító berendezés egy-millió kétszáz ezer pengő évi bevételt jelent majd a fővárosnak. A telep megépítése hat millió hatszáz ezer pengőbe kerül és három év alatt építik meg.

KÖZGAZDASÁG

Újra Pintér Gusztáv lett az ékszerészszakosztály elnöke

Az ékszerészek szakosztálya tegnap Pintér Gusztáv elnökléssel tisztújító közgyűlést tartott. Az ülés elején röviden beszámolt háromévi működéséről, majd miután megbízatása lejárt, a tisztikar nevében lemondott.

Ezután a tisztújításra került a sor, melyet Lechner Lajos ipartestületi jegyző vezetett le. A szakosztály egyhangú lelkesedéssel újra Pintér Gusztávot választotta meg elnökül. Alelnökök lettek Stassik Lajos, Erdődy Zoltán és özv. Kostya Jánosné. Jegyzőnek Boros Jenő és Hóra Endrét választották meg, míg pénztáros Gramantik Ferenc lett. Pénztári ellenőrök Pigniczky István és Bakalsi Pál lettek, a széki műhelyellenőrök Erdődy Zoltán, Vigh Zsigmond, Sretter János és Boros Jenő. Az Iparos Kör és az érdekképviseleti csoport gyűlésein az ékszerész szakosztályt Stassik Lajos és Erdődy Zoltán fogja képviselni. A tanoncvizsgáló bizottság elnöke az ékszerészek és aranyművesek részéről Pintér Gusztáv, tagok Erdődy Zoltán, Sretter János és Vági István, az óráskész részéről pedig Pintér Gusztáv, Pigniczky István, Erdődy Lajos és Gramantik Ferenc.

Az újonnan megválasztott elnök köszönetet mondott a szakosztálynak a bizalomért és megígérte, hogy amennyire erejétől telik, mindig személtől fogja tartani az ékszerész szakosztály érdekeit.

A munkabérek új megállapítását kéri a műszerészek

A műszerészek tegnap Kovács Lajos elnökléssel ülést tartottak. A pénztár múlt évi forgalmának ismertetése után az elnök több fontos rendeletet ismertetett a szakosztálynak.

Az elnök figyelmeztette a szakosztály tagjait, hogy azok után az alkalmazottak után, akik heti 48 pengőnél többet keresnek, nyugtábrilleletét fizetés kötelező. A nyugtábrilleletét félevenként egy összegben kell fizetni.

Az értelmiségi bejelentési rendlettel kapcsolatban az elnök közölte a szakosztálynak, hogy akiknek zsidó alkalmazottja van, január 31-ig köteles azt bejelenteni. Bejelentőinek a polgármesteri hivatalban kaphatók.

Az ülés legfontosabb pontja a munkabérek tárgyalása volt. Az elnök ismertette, hogy a műszerészsakoztatás fizetett munkabérek sokkal alacsonyabbak az állami üzemekben fizetett béreknél. Már pedig, ha a műszerészek nem akarják elveszíteni alkalmazottait, lépést kell, hogy tartsanak az állami üzemekben fizetett munkabérekkel. A szakosztály ezért felterjesztéssel élt az iparügyi miniszterhez, akit kért, hogy a mű-

szerészsakoztatásban tegye lehetővé magasabb munkabérek fizetését. Az elnök idevonatkozó bejelentését a szakosztály egyhangúan tudomásulvette.

A kárpitos szakosztály tisztújító közgyűlése

A kárpitos szakosztály Pucsera János elnökléssel tisztújító közgyűlést tartott. Az elnök változta a szakosztály nevéhez helyezett az anyagellátással kapcsolatban. Visszapillantást vetett az elmúlt év eredményére, majd bejelentette, hogy mivel mandátuma lejárt, a vezetőség nevében benyújtja lemondását.

Ezután a tisztújításra került a sor, melyet Lechner Lajos ipartestületi jegyző vezetett le. Elnökül egyhangúan újra Pucsera Jánost választották meg. Alelnökök lettek Boór Sándor és Lengyel Károly. Jegyzőnek Tolnai Gábor, heiyettesnek Karacsonyi Sándort választották meg. Pénztáros lett Baranyai Ferenc. Az Iparos Kör közgyűlésébe Makranczi Géza-t küldte be a szakosztály, széki ellenőrökül pedig Horváth Ferencet és Horváth Józsefet választották meg. A tanoncvizsgáló bizottság elnöke a kárpitosok részéről Debrecenky István lett, alelnök Pucsera János, tagok Horváth József, Boór Sándor, Makranczi Géza és Tolnai Gábor. A kelmejezők tanoncvizsgáló bizottsá-

DEBRECZEN 7 OLDAL

1944. I. 21.

gának elnöke Hrabéczy Zoltán lett, alelnök Lengyel Károly, tagok Koncz József és Boros József. Műhelyellenőrök Prézcs Benő és Komáromi Sándor lettek. Az elnök köszönetet mondott a beléje helyezett bizalomért és ígéretet tett arra, hogy a jövőben is mindig szívén fogja viselni a szakosztály érdekeit.

Az asztalosiparosok szakosztálya. Bálint Sándor szakosztályi elnök vezetésével tegnap választmányi ülést tartott. Az ülésen az enyv és a fakulattal kapcsolatos kérdéseket és más fontos ügyeket tárgyaltak meg.

Debreceni állatvásár

Felhajtás sertés 198, eladva 111 Ló 700, gazdát cserélt 227. — Szarvasmarha 1101, eladva 593 Árak: Választott malac páronként 145—190 P, hasaskoca 550—900 pengő. Vágó 230—500 P, silány 400—720, közepes 730—1500 jó 1500—3000 pengő. Szarvasmarha I. r. vágó ökör élőszületben különként 220 fillér, II r. 200 III r. 180, csontozni való 150 fillér. Bika I. r. 215, II r. 195, III r. 175 csontozni való 145. Tehén I. r. 210 II r. 190, III r. 170, csontozni való 150 (6 százalék levonással). Vágóborjú I. r. 240, II r. 210, tinó, ökör 255—360, fejestében 1000—3300 pengőig. Irányzat élénk.

SPORT

Lejárt a villámigazolási határideje, a DVSC négy játékosal erősített

A tegnapi nappal lejárt a villámigazolási határideje. Február 20-án túl az egyesületek nem igazolhatják a játékosokat.

A DVSC négy játékos: Kádas, Döbcs, Lukács és Anocska igazolási már korábban benyújtotta. Egyetlen játékos megszerzése volt még függőben, Bogáré, a MOVE Szabolcs balszélsője, akire nézve úgy állapodott meg a DVSC vezetősége, hogy amennyiben a Ferencvárossal folyó tárgyalások megszakadnak és a nyiregyházi csapatát hajlandó 15.000 pengőért átadni a MOVE Szabolcs vezetőse, úgy nyomban értesítik a DVSC-t. Ez tegnap estig nem történt meg, így Bogár megszerzése — legalább is az őszi idényig — nem valószínű.

A DVSC ma újra nagyobb edzést tart a szabadban és január 30-án már mérkőzési akarnak játszani. Több meghívást kapott a vezetőség, az első mérkőzést valószínűleg idegenben játszik le és utána februárban két-három mérkőzést itthon bonyolítanak le, ha az időjárás kedvező lesz.

Móré János edző hazakerkezett háromnapos edző tanulmányi előadássorozatáról a fővárosból.

A DVSC négy új játékosal szemben kettőt átadott: Mestert és Kaposit. Megállapíthatjuk, hogy üzletileg ezek az átadások nem voltak valami eredményesek, mert Mestert — méltánylandó emberi szempontból — jóval értékén alul, 3000 pengőért kapta meg a Veszprémi Danuvia, míg Kaposit minden lépéséért díj nélkül kellett átadni a Gannának, mert már egy éve nem játszott a debreceni csapatban. A régi jó „dribler” intézőknél ilyesmi nem igen fordult elő, azok bizony beállították a játékosok mindíg idejében egy-egy mérkőzésre, hogy le ne járjon az ideje és szabaddá ne váljon. Mert bizony, ha azt számítjuk, hogy a DVSC Kristótot adta Kaposiért, annakidején és most lépés nélkül ment el a tehetséges fiatal kapus — nem csinált a debreceni club valami jó üzletet. Viszont azt hisszük annál jobb vásárt csináltak a négy tehetséges fiatal játékosal akit megszerettek.

Mester István elutazott Debrecenből Veszprémbe. A DVSC ritűnő játékos a legszívélyesbb viszonyban vált meg a DVSC ve-

zetőségétől és játékosától. Egy szomorú epizód is vegyült Mester Debrecenről való búcsújába: felsége, aki szintén vele akart utazni, hirtelen rosszul lett, magas láz lépett fel nála és agyhátyaggyulladás szállították ki a klinikára.

Dr. Sárosi György téri előadása Nagybanán a felsőlitzsai kerület nagybanányi csoportjának meghívására január 23-án.

Anocska tegnap délben megérkezett Debrecenbe. Az őszi játékos a mai edzésben már résztvesz. A Törekvés csapatával folytatott tárgyalásokat a DVSC vezetősége Debrecenben lejátszásra kerülő mérkőzésre vonatkozólag. Valószínűleg a kőbányai csapat lesz az első vendége a DVSC-nek a barátságos mérkőzések kapcsán.

Megállapították a vidéki kosárlabdaegyesületek beosztását. A dr. Kaposi László vezetés alatt álló debreceni kerületben a DVSC, DEAC, Szatmárnémeti VSE, MOVE Szabolcs, Nagyvárad AC, Szolnoki LE, Szolnoki MAV, Törökszentmiklósi LE férficsapatok és DEAC, MOVE Szabolcs, Szolnoki MAV és NyVSC női csapatok lesznek.

A DVSC birkozi erősen készül. A vasárnapi válogatottversenyre, mely Budapestre lesz és utána összeállítják a vasutas válogatottat a január 30-iki magyar válogatott-vasutas válogatott mérkőzésre.

Az SK Rusj esete Kádas István. Az ungvári csapat nehezen tud beleyugodni abba, hogy Kádas, a sokszoros magyar ifjúsági válogatott játékos mégis a DVSC csapatát lett. Az SK Rusj most bírósági útra akarja terelni a dolgot és mint az ungvári lap írja ügyvédi felszólítást küldött, hogy Kádas azokat az anyagi áldozatokat, értékeket, melyet a Rusjtot kapott szolgáltatassa vissza. A játékosra pedig semmi körülmények között sem reflektálnak. — Eddig szó az ungvári híradás. — Néhány dolgot azonban nem értünk. Először is: egy amatőr egyesület, mint az SK Rusj, hogyan adhat komoly értékeket játékosának? A Feltennek járó lépési díjat megértjük, de azt, hogy Kádasnak bármilyen értéket is adtak volna, szintén szöve: nem. Másodszor: ez az ügy nem tűnik szerint nem járásbírósi per tárgya, ha a Rusjnak valami panaszja van úgy az illetékes to-

rum az MLSz. Végül pedig, mivel úgy értesültünk róla, hogy a Rusj azokat a költségeket akarja peresíteni, melyekre a Kadas után való utazás került, mit szólnának azokra, ha a DVSC peresíteni akarná azokat a költségeket, — mellyel a Csacsinovval később megkötött megegyezés került.

A Debreceni Leventeegyesület Tornaszakosztálya, folyó hó 21-én rendezti meg az évi első tornaversenyét. A küzdelemben egészen kezdő versenyzők mérik össze az erejüket. Előreláthatólag legesélyesebbek: Vigh Gyula, Papp Tibor, Szikszay Béla, Szilágyi Sándor, Békési Sándor, Varga Miklós és Szécsi Tamás leventék.

A DEAC jégkorongcsapata vasárnap valószínűleg Nagyváradon szerepel. Ma délután az egyetemisták együttese nagy edzést tart három órai kezdettel, melyre az alant felsorolt játékosok pontos megjelenését kéri a vezetőség: Szöllősy, Dobi, Palfy, Abonyi, Órsi Tóth, Radó, Bor-

ros, Hankiss, Kisfaludy, Görgey, Kőkövits és Jóna.

Felhívás

(Folytatás).

a folyó évről szóló általános kereseti, valamint a jövedelem és vagyonadó bevallások beadására.

1. Jövedelem és vagyonadó bevallást, amennyiben személyes adómentességben nem részesülnek, azoknak a természetes személyeknek, továbbá azoknak a jövedelem- és vagyonadó fizetésére köteles jogi személyeknek kell adni:

a) akiknek a múltévi jövedelemadója, illetőleg vagyonadója még nem jogerős és az a folyó évi február hó végéig sem válik jogerőssé;

b) akiknek a múltévi jövedelemadója és vagyonadója jogerős ugyan, de a jövedelemadója a 10.000 pengőt, vagy a vagyonadója a 200.000 pengőt eléri,

vagy meghaladja;

c) akiknek adóalapja új kivétel mellőzésével a következő évre egyébként változatlanul fenntartandó (rögzítendő) lenne, abban az esetben, ha a jövedelemadó alapja valamely évben a 10.000 pengőt, vagyonadó alapja pedig a 200.000 pengőt túlhaladja, avagy ha ezt az összeget nem haladja ugyan túl, de az adóalap a különben változatlanul fenntartandó adóalappal szemben, annak megállapítása óta legalább 50 százalékkal emelkedett (az 50 százalékos különbözetet nem az újonnan megállapítható, hanem a változatlanul fenntartható adóalap után kell számítani);

d) akiknek jogerős adóalapja nem teljes, hanem csak az eredménye alapján állapított meg;

e) akik az általános kereseti adó alapjának újbóli megállapítása céljából az általános kereseti adóra nézve új bevallás adására felhívattak;

f) akik a múlt év folyamán váltak adókötelesekké (új adózók);

g) akiknél az adóztatás helye a múlt év folyamán megváltozott és ennek következtében a folyó évre már nem ott adóztatandók meg, ahol a múlt évre voltak adóztatva.

2. Nem tartoznak jövedelem- és vagyonadó bevallást adni:

a) azok, akiknek a jogerős megállapított múltévi jövedelemadó alapja a 10.000 pengőt, vagyonadó alapja pedig a 200.000 pengőt el nem érte és a II. 1 pont c) bekezdésben foglaltak fenn nem rognak;

b) azok, akiknek a múlt évben csupán adómentes jövedelmük volt, adóköteles jövedelmük azonban nem volt;

c) azok, akiknek a múlt évben összes adóköteles és adómentes jövedelmük együttesen az 1000 pengőt, illetőleg a múlt évi december hó 31-én adóköteles vagyontárgyuk értéke az 5000 pen-

gőt nem haladta meg, vagy ha a jövedelmük meg is haladta az 1000 pengőt, de ebből az adóköteles jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

d) azok a közszolgálatban állók, akiknek a múlt évi közszolgálati illetményükön kívül más jövedelmük nem volt, vagy ha más jövedelmük volt is, de ez a jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

e) azok az egyházi javadalmasok és magánszolgálatban alkalmazottak, akiknek a múltévi szolgálati járandóságuk a 6000 pengőt nem haladta meg és ezenkívül más jövedelmük nem volt, vagy ha más jövedelmük is volt, ez a jövedelem a 600 pengőt nem haladta meg;

f) azok, akiknek jövedelemadó alá eső jövedelmük a múlt évben nem volt és az összes adóköteles vagyonuk értéke a múlt évi december hó 31-én 25.000 pengőt nem haladta meg.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

JANOSSY magánynyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág utca 21. telefon: 23-78 sz. 54-799 2. 9.

GALOCSY a legújabb magánynyomozó megfigyeléssel, nyomozással diszkrét, eredményesek. Zöldta utca 3 szám. telefon: 28-72

54-72 3. 4.

KOSZTOLAN CZY magánynyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz. Lorántffy utca 19. 54-408

ALKALMAZÁSI NYER FÉRFI VEGYES

LÁDASZEGEZŐ munkásokat felvesszünk. Balog ládagyár, Külsősárs-tér 14. 2-103

BORNAGYKERESKEDESEBE kocsi felvétetik. Előnyben az aki ilyen szakmában jártas, Jónás János bornyagykereskedő. Varga u. 3 szám. 2-4

GAZDASÁGI ALLAS FÉRFI (26)

DEBRECEN TÖL hét kilométerre, tanya fele kerteszt, vagy idősebb konvencióst keres. Varga, Rákosi Jenő utca 4 szám. 2-63

HÁZMESTERI ALLAS FÉRFI (29)

HÁZMESTERPÁR felvétetik. — Kőműves előnyben. Degenfeld-tér 3 sz ügyvédi iroda. 29-1892

IRODAI FÉRFI (32)

TISZTVISELŐ műszakj ember, önálló irodavezető, bármilyen állásban elhelyezkedne. I. a. munkakerő. Cím a kiadóban. 32-83

IPARI FÉRFI (33)

FÉRFI segédet, női szabósághoz és varrónőnyokat angol kézimunkához felvesszük. Molnár Szent Anna utca 5. 33-107

SZABOSEGÉDET felvesszük. Juhász útra szabóság. Hatvan utca 29. 33-93

KIFUTÓ FIÚ (49)

EGY kifutófutó, vagy egy fiatal péksegédet azonnal felvesszük. Borkovics, Cegléd utca 1. 49-104

ALKALMAZÁSI KERES FÉRFI (1)

CSÖBUTOR és gyermek kocsis lakatos munkavetetőnek, vagy rendszer munkásnak elmenne, — "Szakmunkás" jellege. 1-98

RENDELTE munkához önálló asztalossegéd ajánlkozik, ki politurozást és antikolást vállal. Címeket kérek: Radovics, Bőszörményi út 59. 1-78

ALKALMAZÁSI NYER NŐ VEGYES (4)

KÖTÉLVÉRŐT és orsó asszonyokat dűrva munkára felvesszük. Rákóczi utca 5, fűszerüzlet. 4-1968

BEJÁRÓNÓ (8)

BEJÁRÓNÓ egésznapra azonnal felvétetik. Piac utca 59. 1. lépcsőház, II. emelet. 8-106

BEJÁRÓNÓT, rendest s tisztát, délután kettőtől azonnalra felvesszük. — Arafy János utca 55. 8-105

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

RENDSZERETŐ fiatal leány elmenne kis családhoz mindenesnek, vagy kiszolgálónak cukrászdába, étkezdébe — Fiac utca 10. házmester-nél. 3-73

ALJZLETI AJANLATI 64

KÖLCSÖNZŐK porszivót, gramofont, lemezeket Vesszük: porszivó, s parkett, — varrógépet, gramofont, lemezeket, ventilátort, hajszárítót a legmagasabb áron. Soltész, Káivin-tér 2. 67-1357 4. 30

SZÖRMEBUNDAKAT javítok, alakítok, festek, vasszék, eladok. Kőváry, szűcsmester, püspöki palota. 67-599 2. 2

HASZNALT ÓRÁKAT

vezetek, javítok, eladok. Schiffmann, Vendég u. 7. kislománál. 67-858 1. 5

LEGOLCSÓBBAN

test tisztít Weisz keimfestő. Arany János u. 29 sz keresztpéület. 1900 vv

PAPUCSKÉSZÍTÉST

és javítást vállal, elhasznált férrikalapját megveszi Textilfeldolgozó — Batthyány utca 1. 67-1394 2 12

TÖRÖTT GRAMOFON

lemezért 4 pengőt fizetek. Koresolya 10 pengőtől. Biró, Hunyadi utca 22. 67-1283 3. 18

DÜFTIN békebeli, gyapjúszőnyeg, férfi ingek eladó. divatszalon, Rákóczi közti utca 11. 67-59

FÉRFI fehéreműt. horgozott anyagból, olcsón vállalkunk. „Imperial” fehéremű vállalat, Hatvan utca 1. az udvarban. 67-96

ÜZLETI KERESLET 66

Figyelem! Magas árat fizetek szőnyegekért, függönyökért, ezüst és alpakka készletekért, jobb márkájú festményekért régi bútorokért, nemess dísz tárgyakért stb. Ingóságkövetítő, püspöki palota. 66-1991 1. 21

TOLLAT

a legmagasbb napi áron veszik. „Hangya” tolgúgyűjtő telep. József kir. herceg utca 71. 66-760

ELELMISZER, ITAL (18)

BOR 3-4 hl. martinkai bor eladó. Kőcsey utca 13 szám. vv. 18-1982 vv 18-80

ERDELYI RÓZSABOGYÓ

lekvár — tisztánkezelt még kapható, 1 kg. 3.50. Piac utca 71. második udvar. 18-86

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

REGI ékszereket, ezüstöt, briliánst magas áron veszek. Ekszerjavítás Polák aranyműves, Hatvan u. 2. 29-239 3 2

REGI ékszert, drágaköveket, ezüstöt, ezüstpézt, legmagasabb áron veszek. Fránki, Piac utca 73 sz. 19-1574 3. 21

ARANYAT, ezüstnemű

ékszereket napi áron vesz Takács Sándorné, Piac utca 56. szám. 19-593 2. 18

ARANYAT aranyért! Ocska aranytárgyait modern becserelem. Szelcsényi, Sas utca 2 sz. telefon: 26-60. 19-898 3. 2

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíró iskolájában tanfolyamkezdés. — Batthyány utca 1. szám. Debreceni tanker. főig. eng. sz.: 6475-1942 56-1774 3. 24

NEMET (esetleg angol

tanítással is) nyelvtanárnot keres haladó. — Cím a kiadóban. 56-43

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

EGY drb 24 lóerős motor 283.38 voltos, 2800 percfordulatos centrífugái szivat, júvai szívó és nyomó csatlakozással. bébebeli minőségben, alig használt állapotban eladó. Honvédtemető utca 6. szám. 7-187 vv.

VARRÓGÉPET, segéd-

motort, kerékpárt, esztergapatot, marógépet, vasipari szerszámot, — szerszámgepeket vesz. s javít Király, Royal-épuilet. 7-59

RÁDIO (58)

RÖVID, közép hullámu használt rádió 200 P. Árpád-tér 31. 58-81

RÁDIO, világvevő olcsón eladó. Szent Anna utcai rk. temető csész-ház. 58-70

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzettséggel vállalkok, Vargyas Nap utca 17, vidéken is. 28-624 5. 3.

HANGOLTASSON

Gärtnerrel, a legújabb volt színházi hangolóval, Kút utca 104. 28-1939 2. 18

BÚTOR (9)

Fényezett, festett háló-kab olcsón, Kacsó asztalalásnál szerezhet be — Hatvan utca 53. 9-51

HÁLÓSZOBÁKAT

legolcsóbban, bizalommal csak Lőcsel bútordíszletből vásárolhat. — Eötvös utca 66 szám. 9-1106 3. 15.

FIGYELEM!

Sajátkészítményű konyhaberendezések, festett hálóok, kombinált szekrények raktáron. Arany János utca 1. udvarban 9-1366 3. 5.

NINCSEN

fényes kirkatunk, bútort olcsón adunk, Piac utca 71 sz. udvarban Brilláná. 9-1356 4. 8.

HALOSZOBÁK, ebéd-

lők. kombinátszobák, s konyhaberendezések Szamion bútortüzletében. Jó minőség előnyös árak Hunyadi u. 2. 9-238 2. 27

HÁLÓSZOBABUTOR

eladó. Gottlieb, Simonffy utca 32. 9-92

ATADÓ ÜZLETI, VENDEGLŐ (6)

JOGFOLYTONOS kocsi, havi ötezer pengő forgalmú, berendezéssel és italkészlettel azonnal átvehető Érdeklődni Basa kocsmárosnál, H. Bagos. Közvetlen az állomásonál. 6-11

ATADÓ 40 ÉVE

fennálló fűszerüzlet. — Korlátolt italmérséssel együtt, elköltözés miatt. Cím a kiadóban. 6-127

ELCSERELNÉM buda-pesti lakásomat debreceni kétszobással Kút u. 1 szám. 53-108

LAKASCERE (53)

ELCSERELNÉM bérházban II. emeleten lévő 1 szobás komfortos lakásom 1-2 szobás földszinti lakással, lehetőleg állomás környékén. Ugyancsak egy finom békebeli télikabát férfinek eladó. Petőfi tér trafik. 53-1016

LAKÁST KERES (52)

KERESSEK 2 személy részére egyszerű tiszta kis szobát, ágyemű van. Három hónapot előre fizetek. Radovics, Bőszörményi út 59. 52-77

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

BÚTOROZOTT szobát keres fiatal házaspár. Egész nap nem vagyunk otthon. Cím a kiadóhivatalban. 10-82

FŐBERLETTI lakásom-

ba lakótársnót keresek. Lehetőleg izraelitát, február 1-ére. Nyugati utca 28. utcai lakás. Rótz. 10-94

ELVESZETT (13)

ELVESZETTETTEM Kántor János kenyérgyégét. Szegény háztartási alkalmazotti kéri visszajuttatását jutalom ellenében is 13-109

ELVESZETT

csütörtökön az Arany Bika megállótól az adóhivatalig, arany jeggyűrű. — Megtalálójá illő jutalomban részesül, Komlóssy út 8 A. 13-95

VEGYES (68)

**Használt csö-
ólmot**
vesz
„Japna nyomdája:
József kir. herceg-utca 1.
(Sika bérház)

JÓMEGJELENESÚ

15 éves leány örökre elmenne, ahol családtag-nak tekintenek. Értekezni: Cegléd utca 7. 68-128

FEGYVER (21)

EGY 16-os, 5 lövető Browning, kifogástalan eladó. Cím a kiadóban. 21-117

HASZNALI RUHA, CIPO (69)

SZILSZKIN bunda eladó Megtekinthető Csapó u. 88. állatszerter. vasárnap hétfőn az udvarban 69-1565

KISGYERMEKNEK

való használt gyapjú pullover eladó. Árpád-tér 31. 69-80

KHEKI kamarn tisztel-zubbonyok, nadrágok és pilótaöltöny jöminőségben eladók. Borovszky úrszabóságában, Csapó utca 98 69-1963

BEKEBELI

minőségű használt felöltők, szép öltönyök, levente, kamarn ruhák eladók. Borovszky szabóságában Csapó utca 98, 69-1964

BARNA sportöltöny két nadrággal, fekete öltöny csikós és fekete nadrággal, sötétszürke öltöny finom alkalmi ruha, valamint gyönyörű frakkját eladó. Műhelygyárt darab szinte új állapotban kapható tiszta gyapjú békebeli anyagokból készült, elsőrangú szabónál 180 cm. körüli karcosú férfiaknak leginkább alkalmas. Érdeklődés 12-07 telefonon. 69-24

VIZHATLAN

cipő, csizma, női bunda, egyen és civilruhák eladók. Rákosi Jenő utca 6 szám. I. em. 2 69-114

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKAGY, keményfából, fényesve 103.20 P. Szabó asztalos, bútortüzletében, Csapó u. 33 sz. 27-191 2. 14.

STEPELT mely modern gyermekkocsi eladó, Csokonai utca 42. 27-130

MODERN

mely gyermekkocsi eladó József kir. herceg u. 58. jobbra I. a. szoba. 27-129

JÓÁLLAPOTBAN

levő steppelt mely gyermekkocsi eladó. Kardos utca 1. 27-97

TÜZHELY KÁLYHA (46)

KÁLYHACSÖVEK eladók. Piac utca 79. sz., bútortüzletben 46-102

INGÓSÁG ELADÁS VEGETES (36)

2x3 MÉTER vízhatlan, legjobb minőségű ponyva eladó, OTI bérház, földszint 30. 2-4 óráig. 36-1969

ELADÓ 3 DARAB

35 literes zománcozott zsírosbűdön. Két drb nagy ablakra való kétszárnyas szövet függöny. Árpád-tér 28. 36-25

SZÖNYEG

szép nagy jó minőségű, eladó. Garay utca 15. második ajtó. 36-126

LADÁK

eladók. Vörösmarty utca 1. 36-91

ELADÓ teljesen új duny háházat, Deák Ferenc utca 10. jobb harmadik ajtó 36-99

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

BORSZIVATTYUT (főmlével, borszűrőt, nagyobb borsajtót, jókarban levőt keresek. Címeket kérem a kiadóhivatal pénztáránál leadni. 24-1676 vv

GAZDASÁGI felszerelési

gépek, eszközök, kocsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol. Vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 28-19 24-1358 3. 5

ELADÓ új szánkó

sukkos könnyű kétlovas. Hatvan utca 41. 24-35

KÉTLŐ után való szánkó eladó. Nyulás, Uzok utca 9. 24-88

GAZDASÁGI TERMENY (25)

JERIKÓ utca 39 ötszáz kéve csutka eladó. 25-100

ELADÓ HÁZHELY (16)

ELADÓ H-Szoboszió a Szurmay utcán, fürdő közelében levő 310 négyzet méterű pusztá telek. Érdeklődni: H-Szoboszió, Rákóczi u 74 16-564 vv

ELADÓ HÁZ (17)

FEBRUÁRBAN beköltöztethető ház eladó. Kereske Géza utca 25. 17-1974

TOROCKÓ utca 48 számú ház, beköltöztethető, minden elfogadható áron sürgősen eladó 17-1957

UJONNAN épült adómentes

ház. több tizlet-helyiséggel lakásokkal Szoboszió út 21 szám eladó. Telefon: 29-59. 17-30

ELADÓ FÖLD (15)

ELADÓ két hold föld Macson, Értekezni Józsa Elek u. 121. 15-1639

ELADÓ ALLATOR 14

PATKÁNYFOGÓ kutyák, (tacsok) eladók. Montezredes utca 14. szám. 14-110

JÓ patkányfogó kutyát keresünk. Cím a kiadóban. 14-76

TENYÉSZKAKAS,

magyar, sárga és kardmagos, fiatal eladó. Hatvan utca 24. házfelügyelőnél. 14-30

Szerkesztésért felelős:

PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
IEF SZIGETH